

Az Eden Garden öregotthon 12 lakója került kórházba

Fertőzöttek vagy gyanús esetek Mezőfelében?

Hírügynökségi forrásra hivatkozva keddi lapszámunkban tettük közzé, hogy a Mezőcsávás községhez tartozó mezőfelei Eden Garden öregotthon 16 ápolójából 12-nek pozitív lett a koronavírus-tesztje, kórházba utalták őket, állapotuk jó. A hattagú személyzetből három esetében mutatták ki a fertőzést. Kedden telefonon kerestük meg dr. Iuliu Moldovant, a közegészségügyi igazgatóság igazgatóját, aki újabb fejleményekről nem tudott beszámolni, csak azt erősítette meg, amit hétfőn közölt a nyilvánossággal. Közben kiderült, hogy a személyzetből csak kettőnek lett pozitív a tesztje.

Mezey Sarolta

Lapunk megkeresésére Faragó Tímea gyógyszerész, az Eden Garden öregotthon igazgatója, a közvélemény hiteles tájékoztatóját szem előtt tartva, elsőként részletesen vázolta fel a kialakult krízishelyzetet, rávilágítva ennek furcsa vetületeire is.

A 85 éves cukorbeteg halálhírére keltették, aztán kiderült, mégsem halt meg
– Eddig nem igazán nyilatkoztam senkinek, de annyira összebonyolódottak a dolgok, úgy érzem, muszáj beszélnem. Hétfő reggeltől úgy tudjuk, hogy elhunyt egy 85 éves ápolottnak, akit elsőnek vittek be a kórházba. Tőle indult a lavina, ugyanis őt tesztelték pozitívnak leghamarább.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Uniók pénzek Segesváron

Segesvár önkormányzata közel kétmillió eurós pályázatot nyert a város közvilágításának korszerűsítésére. A pályázatnak köszönhetően 2453 LED-es új világítótestet szerelnek fel, közel 5 kilométernyi szakaszon bővítik a közvilágítást, illetve 10 fotovoltikus napelemrendszert szerelnek fel

2.

Élet a kegyetlenség közepette is

Múlt héten tette közzé a Communias Alapítvány az alkotói ösztöndíjak elnyerésére meghirdetett idei pályázata elbírálási eredményeit. A nyárádkaracsonyi Pethő Rebeka elsőéves zeneművész egyetemista is a nyertesek között van.

5.

A rendőrségi túlkapások jogorvoslata

A szükségállapot katonai rendeleteinek megsértése és félreértelmezése miatt kirótt telemes bírságokra panaszkodnak országpszerte. Olvasóink közül is többen jelezték, hogy megbírságolták őket, mert vagy megfélemlítették az egyéni felelősségvállalási nyilatkozatot magukhoz venni, vagy hiányosan töltötték ki azt.

8.

Online járványügyi tájékoztató

Hőkamerás rendszer a repülőtéren

Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke újabb élő Facebook-bejelentkezés keretében számolt be a koronavírus-járvánnyal kapcsolatos Maros megyei aktuális információkról.

Mezey Sarolta

A tanácselnök a repülőtéri tudnivalókról újabb információkat tett közzé. Lapunk már tájékoztatta az olvasókat, hogy beindult a WizzAir budapesti járata. Tudni kell, hogy a marosvásárhelyi repülőtér országos viszonylatban az első között van, amely a járvány miatt szünetelő menetrend szerinti járatokat újraindítja. Előbb heti három, majd négy járatot ütemeztek be, míg júniustól napi járatokra számíthatnak az utasok. A gond az, hogy a Budapestre érkezők két hétig házi elkülönítésben kell maradjanak. Akik Budapesten keresztül piros zónából – például Németországból, Olaszországból, Franciaországból – jönnek Marosvásárhelyre, azoknak kötelezően 14 napra intézményes karanténba kell vonulniuk. Azokra, akik Marosvásárhelyről repülnek Budapestre, szintén kétételes házi elkülönítés vár. Kivételt képeznek a tranzitutasok, akik más célállomás felé utaznak tovább Budapestre, és nem hagyják el a

repülőtérrel, illetve azok a diákok, akik érettségi vizsgára jelentkeznek Magyarországon, valamint az őket kísérők, nekik sem szükséges a házi elkülönítés.

Akik Marosvásárhelyről Budapestre utaznak, kötelező módon legkevesebb két órával a repülőgép indulása előtt ott kell legyenek a repülőtéren, ugyanis hőkamerával is ellenőrzik az utasokat. A hőkamerás rendszert múlt héten szerelték fel, ami kimutatja az utasok esetleges hőemelkedését. Ha ilyen tapasztalnak, akkor orvos vizsgálja meg az utast, és a közegészségügyi hatóság képviselője dönti el, hogy utazhat-e vagy sem. A repülőgép parancsnokának is jogában áll megtagadni az adott utas felszállását, ha a betegség tünetei mutatkoznak nála.

A járvány elleni küzdelemre fordított összegek megtérítését kérték

A Megyei Tanácsok Országos Szövetsége a kormányhoz fordult, és kérte, hogy térítsék meg a megyei és helyi tanácsoknak a járvány elleni küzdelemre fordított összeget. Ellenkező esetben, ha nem lesz költségvetés-kiigazítás, komoly anyagi nehézségek elé néznek mind a megyei, mind a helyi önkormányzatok.

(Folytatás a 3. oldalon)

Aktuális

Lehet még fokozni?

Benedek István

Nem csak az elnöki nyilatkozatok borzolják a kedélyeket ezekben a napokban, az ellenzéki oldal kisebb román pártjai sem akarnak elmaradni a politikai csatákból. A két volt, szociáldemokrata, illetve liberális kormányzó zsebpártjai állítólag a PSD-vel közösen készülnek bizalmatlansági indítvánnyal megbuktatni a kormányt.

A tervet bejelentő liberális exkormányzó szerint már az is elég indok lenne a kormány menesztésére, hogy nem számolnak be hetente a parlamentnek a járvány hatásai ellen hozott intézkedésekről. Mondjuk ez nem csoda, hiszen a nyilvánossággal való kommunikációban is van zavar jócskán, ugyanarról a kérdésről sokszor ahányan nyilatkoznak, annyiféle mondanak. De a viccet félretelve, most tényleg egyéb sem hiányzik ennek a jobb sorsra érdemes országnak, mint egy újabb politikai válság. Két hónap karantén után, miközben több mint egymillió ember került az utcára, és az eddigi gazdasági előrejelzések szerint olyan válság elé nézünk, amihez képest az évezred eleji könnyed vigjáték volt, most újabb heteket, netán hónapokat kellene azzal tölteni, hogy kirúgják a kormányt, és újat alakítanak helyette. Azzal az indokkal, hogy a kabinet nem tájékoztatja rendesen a parlamentet. És ezt az érvet történetesen egy szükségállapot idején veszik elő, amikor a rendkívüli helyzetre való tekintettel a kormány számos téren egyszerűsíthet a formáságokon. Még ha azzal állt volna elő az egykori kormányzó, hogy azért kell megbuktatni a kabinetet,

(Folytatás a 3. oldalon)

MÁJUS

6., szerda
A Nap kel
6 órakor,
lenyugszik
20 óra 39 perckor.
Az év 127. napja,
hátravan 239 nap.

IDŐJÁRÁS

Elvételre eső
Hőmérséklet:
max. 12°C
min. 6°C

Isten éltesse!

Ma FRIDA és IVETT, holnap GIZELLA napja.

GIZELLA: vitatott eredetű női név. Az ófelnémet gisal, „zálog, biztosíték”, illetve az ötörök güzel, gizal, „szépséges” szóból származtatják.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2020. május 5.

1 EUR	4,8290
1 USD	4,4515
100 HUF	1,3744
1 g ARANY	242,9895

Közel kétfélmillió eurós pályázat a közvilágítás korszerűsítésére Uniós pénzek Segesváron

Segesvár önkormányzata közel kétfélmillió eurós pályázatot nyert a város közvilágításának korszerűsítésére. A pályázatnak köszönhetően 2453 LED-es új világítótestet szerelnek fel, közel 5 kilométernyi szakaszon bővítik a közvilágítást, illetve 10 fotovoltaiikus napelemlenszert szerelnek fel.

Mózes Edith

Tóth Tivadar alpolgármester közösi oldalán közzétett tájékoztatása szerint minden világítótestbe kommunikációs modul lesz beépítve, amely egy központi számítógéppel kommunikál, és valós időben követi a rendszer állapotát, a fogyasztást stb.

Mint mondta, az utóbbi 30 évben ez az első nagy méretű fejlesztési projekt, amely gyakorlatilag a város minden lakosát érinti. Emellett természetesen a lehívott összeg is jelentős.

„2017-ben kezdtünk dolgozni a pályázaton, rengeteg akadály leküzdése

után, 2018 októberében sikerült benyújtani a projektet. Közel másfél év után hagyták jóvá.”

A munka az év végén vagy a jövő év elején kezdődhet el

„A munkálatok nem fognak azonnal megkezdődni, mivel a szerződés aláírása után előbb el kell készülnie a műszaki terv. Az engedélyek és a kivitelező kijelölése is időigényes, ezért vagy az év végén, vagy a következő év elején kerülhet sor a rendszer tényleges kiépítésére” – nyilatkozta az alpolgármester.

2018 májusában Tóth Tivadar a Népújságnak nyilatkozva elmondta, hogy a közvilágítás korszerűsítését az önkormányzat saját cégének adta át, és folyik a működési engedélyek beszerzése. Személyzetéről, felszereléséről volt szó, ahhoz, hogy hozzá tudjanak nyúlni a hálózathoz, engedélyeket kellett beszerezni. Tóth Tivadar szerint még 2018 májusában megkapják ezeket az engedélyeket, és akkor neki tudnak foglalkozni a korszerűsítéssel, mind a javítási munkákkal.

A két évvel korábbi márciusi tanácsulésen a tanács elfogadta az összegeket és a paramétereket a köztéri kamerák felszerelésének projektjére. „Tetemes összegről van szó, komoly viták voltak ezzel kapcsolatban, viszont úgy gondoltuk, hogy a közbiztonság szempontjából a térfigyelő kamerák felszerelése indokolt. Erről elkészült az előtanulmány. Ugyanakkor elkülönítettük a tervezéshez és a kivitelezéshez szükséges összegeket” – mondta az alpolgármester.

Már akkor készülöben volt az úgynevezett zöldhullám-projekt is, amit nemrég adtak át. Erről a Népújság is beszámolt: minden átjárót elláttak jelzőlámpákkal, és beépítették egy intelligens rendszerbe, így a gépjárműforgalom rendezettebbé, folyamatosabbá vált, megszűntek a forgalmi dugók.

A zöldhullám-rendszer kiválóan működik. Amióta felszerelték, jelentősen csökkent a balesetek száma az E60-as országút átjárójánál. A közlekedés biztonságosabb lett mind a gyalogosok, mind a járművek számára.

Fotó: Tóth Tivadar

Példás megmozdulás Mezőpanit községben, maszkot varrtak az időseknek

Az elmúlt három hétben példás összefogást tanúsított Mezőpanit község lakossága az idősek védelme érdekében. Több tucat varró, önkéntesek, helyi tanácsosok, lelkészek, valamint a hivatal alkalmazottai révén közel 1200 idős, 65 éven felüli személy kapott segítő, bátorító csomagot.

A csomag tartalmaz egy polgármesteri levelet, igei bátorítást az adott település lelkésztől, kijárási nyilatkozatokat, egy mosható, vasalható maszkot és egyszer használható maszkot is.

A felhívás közzététele után napi rendszerességgel jelentkeztek varrók, volt rá eset, hogy vissza kell utasítani őket, mivel elkészült az elegendő mennyiségű maszk. A varróknak az otthoni, saját varrógéppel, az önkormányzat által biztosított anyagból 1700 maszkot készítettek el rekordidő alatt. Miután az 1200 maszkot az önkéntesek és helyi tanácsosok kiszállították, a megmaradtakat az iskolai tevékenységek beindulásakor a diákok és tanárok kapják meg. A tenni akarás, a segítés vágya tanárokat, diákokat egyaránt önkénteskedni indított, sőt olyanok is jelentkeztek, akik már túl vannak a kététhetes otthoni elkülönítésen.

Mezőpanit községben jelenleg 22-en vannak otthoni elkülönítésben, hárman a településen kívül intézményes karanténban, valamint egy személynél mutatták ki a koronavírus, aki jelenleg is a járványkórházban ellátásban részesül, egészségi állapota megfelelő.

A járvány okozta különleges helyzet ellenére közszféra zajlanak a fejlesztések (a mezőpaniti óvoda külső falának javítása, vízátereszek, hidak karbantartása, három

nagyobb EU-s projekt kivitelezésére a közbeszerzés stb.), ám jelentősen csökkent az önkormányzat bevétele a helyi adók és illetékek befizetésének leállása miatt. Jelenleg dolgoznak egy olyan mobilalkalmazás létrehozásán, amely nagyban megkönnyíti majd a lakosok és az önkormányzat közötti kommunikációt, valamint az adók és illetékek online úton való befizetésén. (közlemény)

Megyei hírek

Ször Manó krónikája – ma este premier előtti vetítés

Május 6-án, szerdán 19.30 órától folytatódik a Székelyföldi Legendárius rajzfilmsorozata új évadának premier előtti vetítése. A Legendárius Facebook-oldalán megtekinthető történet követi Szent László király legvittebb kard- és tollforgatójával, Ször Manóval ismerkedhetnek meg, aki a székelyderzi falfriskón keresztül a világhírű Szent László-legendát, a leányrabló kun történetét meséli el.

Online szabédi nap

Az EMKE 29 alkalommal készült idén megszervezni a szabédi napot, de a koronavírus-járvány miatt ezt nem tudják megtartani hagyományos formájában. Hogy a rendezvény mégse maradjon el teljesen, online szabédi nap lesz: Magyarország közönségi főkonferenciája jövőtől május 7-én, Szabédi László születésnapján du. 6 órakor figyeljék a főkonferencia YouTube-csatornáját, Facebook-oldalát és az EMKE és EMKISZ Facebook-oldalát. Szabédi László kapcsán dr. Bartha Katalin Ágnessel, a BBTE Színház és Film Karának tanárával, a Szabédi-emlékház volt vezetőjével, kutatójával beszélgetett Skype-on dr. Széman Emese Rózsa, az emlékház jelenlegi vezetője. Az összeállításban közreműködtek az EMKISZ versszínházi csoportjának tagjai: Széman Emese Rózsa, Tamás Csilla, Tamás Lehel. A felhasznált fényképek az EMKE – Szabédi-emlékház, Gligor Róbert László, László Miklós, Széman Emese Rózsa fotói.

Online beíratás óvodába és előkészítő osztályba

Online, a minisztérium által kidolgozott program szerint lehet beírni a gyerekeket az óvodába és az előkészítő osztályba – tájékoztatt a tanügyminisztérium. A gyermekek pszichoszomatikus értékelését a szülők/törvényes gyámok felelősségnyilatkozata helyettesíti, amelyhez az illetékes óvoda vonatkozó okmányát kell csatolni.

Szülőföldön magyarul – módosult a határidő

Tekintettel a járvány okozta helyzetre, a Szülőföldön magyarul programban benyújtható igénylések esetében a határidő október 30-ra módosult. Az új határidő szerint tehát az utolsó nap, amikor postára lehet tenni az igénylést: 2020. október 30.

Az erdő álma

A Debreceni Nagyerdőért Természetvédelmi és Kulturális Egyesület ötödik alkalommal írta ki és bonyolítja le a magyarországi és a határon túli magyar tannyelvű általános és középiskolák diákjait megcélzó pályázati programját. Minden évben arra kéri a gyermekeket, hogy írják le a természetben tapasztalt élményeiket a felhívás tartalmának figyelembevételével, versben, prózában, mesében. Idén Az erdő álma címmel várják az írásokat, a járványügyi helyzet miatt a beküldési határidőt április 16-ról június 15-re módosították. Korcsoportok: 6–9 év, 10–14 év, 15–19 év, kategóriák: vers, próza és mese. Minden korcsoportban és kategóriában az első hat helyen végző diákot díjazják. Bővebb információk a www.nagyerdoertegyesulet.hu honlapon.

Esti mese

Az Ariel színház színészei hétfőtől szombatig minden du. 6 órakor esti mesét mondanak a színház Facebook-oldalán. Az április 7-én elkezdett esti mesesorozatnak több ezer nézettsége van; eddig többek között népmesék és Hervay Gizella Kobak-meséi szerepeltek a repertoáron. A videók bármikor visszanezhetők. Ugyanakkor vasárnaponként délelőtt 11 órakor az Ariel színház egy-egy előadás videófelvételével kedveskedik kis és nagyobb nézőinek, ezek szintén megtalálhatók, visszanezhetők a színház közösségi oldalán, illetve YouTube-csatornáján. Emellett az Ariel honlapján, a Színház menüpont alatt továbbra is elérhető a hangarchívum, ahol a nézők hangjáték formájában találkozhatnak egy-egy régebbi előadással.

Hírszerkesztő: Kaáli Nagy Botond

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
KARCSONYI Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroksa, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujzag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujzag.ro **E-mail:** nepujzag@e-nepujzag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

6423578000069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Továbbra is a hetedik helyen

A május 5-ig nyilvántartásba vett 527 igazolt új koronavírus-fertőzöttel megyénk tartja az országos hetedik helyet. Ha viszont számításba vennék azt a 45 személyt, akit a fertőzés gyanújával utaltak kórházba, nagyon elől lennének a megyék sorában. A COVID-19 betegségben eddig 44 személy vesztette életét, 213-at gyógyultnak nyilvánítottak. 1.131 személy várja a fejleményeket otthoni elkülönülésben, 366-an intézményes karanténban.

A Megyei Rendőr-felügyelőség alkalmazottai 650 esetben jártak el, hogy felderítsék a rendkívüli helyzet előírásait megszegőket, és biztosítsák a zavartalan közlekedést.

Országos viszonylatban 325-tel nőtt a fertőzöttek száma, és május 5-én délig 13.837 esetben igazolták az új koronavírusos fertőzést. 5.454 személyt gyógyultnak nyilvánítottak, 827-en behaltak a betegségbe. Az intenzív terápiái

osztályokon 244 beteget ápolnak. 12.727 személyt intézményesített karanténra köteleztek, 18.748-an otthoni elkülönítésben várják helyzetük alakulását. A katonai rendelet életbe lépését követően 2.260 állampolgárt, akik nem tartották be az otthoni elkülönítés szabályait, karanténba helyeztek, 187-en, akik idő előtt elhagyták a karantént, újabb két hetet intézményesített elkülönítésben kell töltsenek.

A rend örei 526 büntetést róttak ki azokra, akik megszegték a fertőzés terjedésének megállítására céljából hozott intézkedések, 3.709-en vétettek a közlekedésre vonatkozó megszorított intézkedések ellen.

Az európai országokban május 4-ig 1.164.912 esetben diagnosztizáltak az új koronavírusos fertőzést, a legtöbb eset a lakosság számához mérten továbbra is Olaszországban, Spanyolországban, Franciaországban, az Egyesült Királyságban van. (*bodolai*)

Hőkamerás rendszer a repülőtéren

(Folytatás az 1. oldalról)

Veszélybe kerülhetnek főként a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások, az idősothtonok, a neuropszichiátriai központok, mivel ezek működésére év elején csak 17 százalékot biztosított a kormány. Remélhetőleg a szóban forgó tételek a következő költségvetés-módosításban benne lesznek.

– A Maros Megyei Tanács március közepé óta 12 millió lejt fordított a koronavírus-járvány miatti óvintézkedésekre, ebből

8 millió lejt saját forrásaiból. Az összeg nagy részét a kórházak és a szociális intézmények felszerelésére, fertőtlenítőkre, védőfelszerelésre fordítottuk – mondotta Péter Ferenc, aki kitért a május 15-e utáni időszakra, amikor előreláthatóan feloldják a szükségállapotot, és készenléti állapotban lazítanak a szigorításokon.

A készenléti állapot rendelkezései akkor válnak világossá, amikor írásban is közzéteszik őket.

Beruházási programokkal és bértámogatással akarnak segíteni

Románia az állami beruházási programokkal, a magánberuházások ösztönzésével és a kényszerszabadságról visszatérők bérköltségének részleges átvállalásával akarja támogatni a koronavírus-járvány által sújtott gazdaság újraindulását – jelentette be Ludovic Orban miniszterelnök hétfőn.

Az ehhez szükséges források előteremtésénél – a költségvetési források az európai támogatás mellett – a lakossági megtakarítások bevonására is számítanak, ennek érdekében meghatározott célú állampapírok kibocsátását tervezik egy „Románok a románokért” elnevezésű kötvénykibocsátási program keretében.

A kormányfő hétfő esti sajtóértekezletén leszögezte, hogy az általa vezetett jobbkozpén kabinet szakított az előző szociáldemokrata kormányok fogyasztásra – a kereslet mesterséges növelésére – alapozott gazdasági modelljével, a gazdaság fellendítését a beruházásokra akarja alapozni. Ennek érdekében főleg az infrastruktúra fejlesztésére a GDP 6 százalékának megfelelő összeget terveznek fordítani a következő két évben.

Orban felidézte: a május 14-én lejáró rendkívüli állapot idejére a költségvetésből fedezik a kényszerszabadságra küldött egymillió munkavállaló segélyezését. Ezt a támogatási formát

a továbbiakban egy másik váltja fel: a kormány azt tervezi, hogy átvállalja az állásukba visszatérő alkalmazottak bérköltségének 35 – 41,5 százalékát, vagyis a bérek adó- és járuléktelheit. A kormányfő azt ígérte: az ötven év feletti állástalanok, illetve a pályakezdő fiatalok alkalmazásának ösztönzésére és állami támogatására is külön programot indítanak.

Ludovic Orban szerint kormányának az idejében hozott megelőző intézkedésekkel sikerült féken tartania a járvány terjedését. Rámutatott: február 23-a óta 1 millió 279 ezer román állampolgár tért haza külföldről, többségük a legfertőzöttebb európai országokból, ami hatalmas fertőzésveszélyt jelentett. Románia külföldről hazatérő állampolgárai százezeit házi elkülönítésbe vagy hatósági karanténba küldte: a kormányfő szerint nem sok országnak volt „bátorsága” ilyen szigorú óvintézkedéseket hozni.

Amikor Romániában február végén megjelent az első koronavírus-fertőzés, Spanyolországban és Franciaországban is még csak néhány esetről tudtak. Ma Romániában 800 halálos áldozat szerepel a veszteséglistán, míg az említett nyugat-európai országokban 25 ezer – példázta az óvintézkedések hatékonyságát a kormányfő. (*MTI*)

Félmilliárd euróval támogatta működési területének kereskedelmét áprilisban az EBRD

Több mint félmilliárd euró értékben nyújtott kereskedelemfinanszírozást a múlt hónapban a tevékenységi térségéhez tartozó gazdaságoknak az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) a koronavírus-járvány kereskedelmi következményeinek enyhítésére.

A közép- és kelet-európai gazdaságok, valamint az egykori szovjet térség átalakulásának támogatására 1991-ben életre hívott londoni pénzintézet hétfőn közölte, hogy kereskedelem-támogató programja keretében áprilisban rekordösszegű, 503,5 millió euró finanszírozást folyósított 179 kereskedelmi tranzakció támogatására működési területének országaiban.

Egy hónappal korábban a bank 144 kereskedelmi ügylet előmozdítására 385,6 millió eurót juttatott, és már az is havi rekord volt az EBRD 1999 óta futó kereskedelem-támogató programjának eddigi történetében.

Hétfői ismertetésében az EBRD hangsúlyozta, hogy a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) előrejelzése szerint a globális kereskedelem értéke az idén 13-32 százalék közötti mértékben zuhanhat a Covid-19-járvány miatt. Ez meghaladná az egy évtizeddel ezelőtti globális pénzügyi válság idején mért visszaesést.

Nagy londoni elemzőházak is komor előrejelzéseket dolgoztak ki a világereskedelem idej teljesítményére.

Az egyik tekintélyes londoni elemzőműhely, az Oxford Economics új prognózisában közölte: modellszámításai arra vallanak, hogy csak a feldolgozóipari termékek kereskedelmének értéke 2020 egészében – a különböző lehetséges makrogazdasági forgatókönyvektől függően – 8-15 százalékkal eshet vissza éves összevetésben.

A ház szerint ennek előjeleként máris drámai mértékben zuhanak a globális áruszállítás aktivitási jelzőszámai: az amerikai és a kínai kikötők konténerforgalma márciusban 25 százalékkal esett a tavalyi azonos hónaphoz mérve, a globális légi teherszállítás pedig 17 százalékkal csökkent éves összehasonlításban abban a hónapban.

Az Oxford Economics elemzői kiemelik, hogy a légi teherfuvarozás rövidebb távon, március eleje és vége között 30 százalékkal zuhant.

Az EBRD – a kereskedelem-támogató finanszírozásokon túl – a következő két évben 21 milliárd euró pótlólagos támogatást nyújt a működési területéhez tartozó gazdaságoknak a Covid-19-járvány gazdasági hatásainak enyhítésére.

E támogatási csomag méretét mutatja, hogy az EBRD tavaly 10,1 milliárd eurót juttatott hitelek és befektetések formájában működési térségének, és ez éves rekord volt a bank csaknem 30 éves történetében, az egy évvel korábbi 9,5 milliárd eurót követően. (*MTI*)

Ország – világ

Pert nyert az EJB-nél Románia ellen Kövesi

Elmarasztalta kedden Romániát az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJB) abban a perben, amelyet a korrupcióellenes ügyészség (DNA) volt vezetője, Laura Codruța Kövesi kezdeményezett a DNA-főügyészi tisztségből való menesztése miatt. A strasbourgi székhelyű EJB keddi közleménye értelmében Románia megsértette a volt korrupcióellenes főügyész jogait azáltal, hogy mandátumának lejártá előtt menesztette tisztségéből. Az EJB egyöntetű döntése szerint sérült Kövesi tisztességes tárgyaláshoz való joga (amelyet az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikke szavatol), valamint a véleménynyilvánítás szabadságához való joga (amelyet az egyezmény 10. cikke ír elő). A döntés értelmében ugyanakkor Kövesi idő előtti menesztése szembemegy az igazságszolgáltatás függetlenségének elvével, ugyanakkor elbátortalanította őt és más bírákat és ügyészeket attól, hogy részt vegyenek az igazságügyi reformot érintő vitákban. (*Agerpres*)

Változékony időre figyelmeztetnek

Több sárga riasztást adott ki a következő napokra az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM). A hegyekben havazásra, hóviharakra, az ország nagy részén esőre, vegyes csapadéka és megerősödő szélre kell számítani. A meteorológusok szerint szerda reggeltől csütörtök estig a hegyekben megerősödik a szél, 90-100 km/órás, a Déli-Kárpátokban akár 110-120 km/órás széllesek is várhatók. 1700 méter fölötti magasságban havazhat is, és a hóviharak miatt jelentősen csökken a látótávolság. A változékony időre vonatkozó sárga riasztás Szatmár, Szilágy, Máramaros, Kolozs, Beszterce-Naszód, Maros, Hargita, Kovászna, Hunyad, Brassó, Fehér és Szibania megyékben érvényes. A lehulló csapadék mennyisége meghaladja a 15-25, helyenként a 30 litert is négyzetméterenként. (*Agerpres*)

Megbuktatnák a kormányt

Bizalmatlansági indítvány benyújtását tervezik az ALDE, a PSD és a Pro Románia törvényhozói – jelentette ki hétfőn Călin Popescu-Tăriceanu, az ALDE elnöke. Tăriceanu a DC Newsnak nyilatkozott úgy, hogy az általa vezetett Liberálisok és Demokraták Szövetsége (ALDE), valamint a Szociáldemokrata Párt (PSD) és a Pro Románia párt törvényhozói bizalmatlansági indítványt terveznek benyújtani a kormány ellen május 15-e után vagy az ősz folyamán. Az ALDE elnöke szerint már az elegendő indok a bizalmatlansági indítványra, hogy a miniszterelnök nem hajlandó hetente beszámolni a parlamentnek a COVID-19-járvány hatásai ellen hozott intézkedésekről. (*Agerpres*)

Feljelentették Iohannist a legfelsőbb bíróságnál

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) és a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) a Legfelsőbb Ítélet- és Semmitőskéken jelentette fel Klaus Iohannis államfőt az április 29-én tett nyilatkozata miatt, amelyben „Erdély magyaroknak adásáról” beszélt a Szociáldemokrata Párt (PSD), az RMDSZ és a magyar kormány „titkos egyezsége” nyomán. Az EMNT és az SZNT közös közleménye szerint a két egyesület jogi hátterét biztosító marosvásárhelyi Siculitas Egyesület Kincses Előd ügyvédi irodáját kérte fel a feljelentés megfogalmazására. A beadvány szerint az államelnök a szóban forgó – belpolitikai vihart és román-magyar nyilatkozatháborút gerjesztett – beszédében elkövette a törvény által büntetendő gyűlöletre és diszkriminációra való uszítást. (*közlemény*)

Lehet még fokozni?

(Folytatás az 1. oldalról)

mert nekik a jelenleginél sokkal jobb válságkezelési terveik vannak, és ez lenne a módja, hogy azokat végre is hajthassák, még akár egyet is lehetne érteni vele. Viszont a felvetett érv alapján a tarsolyban állott levegőn kívül egyéb nincs, de szerepelni azt kell. Vélhetően ezeknek az ellenzéki uraknak eszük ágában sincs tényleg kormányt bukztatni, mert az elkövetkező idők olyan döntésekre fogják kényszeríteni a politikusokat, amitől a népszerűségi indexüknek életfogytig harangoznak, és ezeknek a kis pártocskáknak a vezetői inkább kerülnek a felelősségvállalást.

De hogy egy ilyen helyzetben sem tudnak felülemelkedni a napi hatalmi csetepatékon, csak azt mutatja, hogy az államférfiúi véna valamennyiükből hiányzik. Kezdve az elnökkel, aki ha felérne a kihívás magasságához, akkor a rendkívüli helyzetre való tekintettel egy-ségkormány vagy szakértői kabinet alakítására kellett volna javaslatot tenni két hónapja. Semmi garanciánk rá, hogy az jobban végeznék a dolgát a jelenleginél, de legalább a politikusok szereplési vágyát is karanténba lehetett volna zárni, és a cirkuszok helyett minden figyelmet és energiát a válsághelyzetből való kilábalásra lehetne fordítani.

Gyógynövények varázsa

Nem élhetünk nélkülük

Ma tölti életének 90. évét dr. Csedő Károly akadémikus, a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem nyugalmazott emeritus professzora, a Román Orvostudományi Akadémia és a Magyar Tudományos Akadémia Kolozsvári Akadémiai Bizottságának tagja.

Bodolai Gyöngyi

1930. május 6-án született Csíktaplocán. 1953-ban szerzett gyógyszerészeti diplomát a MOGYI Gyógyszerészeti Karán, majd az egyetemi pálya fokozatain felfelé haladva végül 1990–2000 között a Farmakognózi (gyógynövény- és drogismereti) és Fitoterápiai Tanszék vezetője, 1990–1996 között a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja lett. Doktori értekezését a paprika gyógyászati hatóanyagairól 1962-ben védte meg, és a doktori oklevelet 1964-ben kapta. Doktorátusvezetője dr. Koppp Elemér, a MOGYI Farmakognózi Tanszék alapítója volt. Doktori dolgozatát az izületi bántalmak gyógyítására, az étvágy javítására, az emésztés elősegítésére alkalmas capsaicinnak a fűszerpaprika hulladékanyagából való előállításáról írta. Szak- és ismeretterjesztő tanulmányait a növényi hatóanyag kutatása (paprika, boróka, mák, mogyoró, festőrekettye), valamint a gyógynövény-értékesítés és az etnobotanika tárgyköréből magyar, román, német nyelvű szaklapokban közölte. Több román és magyar nyelvű gyógyszerészeti tankönyv munkatársa, szerkesztésében jelent meg a *Hargita megye gyógy- és fűszernövényei* (Csíkszereda, 1980) című kétnyelvű kötet. 2000. október 1-től nyugalmazott doktorátusvezető professzor, 2001-től a Csíkszeredai Gyógynövénykert alapító igazgatója, 2005-ben nyerte el a professzor emeritus címet. 2012-ben a Magyar Tudományos Akadémia Arany János-életműdíjjal jutalmazta hat évtizedes pályafutása alatti tudományos munkásságát.

Románia gyógynövényállományának a felméréseben, a növényi hatóanyagok és a biomassza kutatásában elért kimagasló tevékenységéért. 2016-ban a Magyar Köztársasági Erdemrend Tisztikeresztjét kapta.

– Szülőhelyemről a környezet szeretetét, megbecsülését, a természet kímélő kihasználásának igényét hoztam magammal. Úgy érzem, hogy azon szerencsés emberek közé

tartozom, akik egész életében azt csinálták, amit szeretnek. Munkámban a hitelességet tartottam az egyik legfontosabb értéknek, s tudom, hogy a csapatmunka elősegíti az eredmények minél előbbi elérését. További célom: segítséget nyújtani a kiirtott erdők helyének hasznos értékesítésében a következő évtizedek során – nyilatkozta az Arany János-életműdíj átvételekor.

Életművét a gyógynövények gyűjtésének és kutatásának szentelte. A MOGYI gyógynövényismereti tanszékét és gyógynövénykertjét alapító Kopp Elemér professzor munkáját folytatva, az egykori hadapródiskola szénatárolója helyén kialakított kert bővítése a Csedő Károly névéhez fűződik. A különböző vidékekről hátizsákjában cipelte azokat a növényeket, amelyekkel a kertet betelepítették, ahol az oktatáshoz szükséges, a kísérletbe vont, a meghonosítandó és a kiveszőben levő növények élnek. Volt hallgatói számára ma is szép emléket jelentenek a gyógynövénygyűjtő kirándulások.

Az egyetem farmakognózi tanszéke jelentős szerepet vállalt Erdély és az ország különböző vidékei gazdag gyógynövényállományának a mennyiségi és minőségi felméréseben. Csedő professzor vette számba a boróka (*Juniperus*) fajainak földrajzi elterjedését, és határozta meg illóanyag-tartalmukat a Keleti-Kárpátokról a

Kazán-szorosig. 2003-ban készült el a Dél-Hargita megye, majd a Csomád-hegycsoporthoz gyógy- és fűszernövényeinek mennyiségi felmérése.

Értekes és változatos kutatói tevékenysége során 30 éven át foglalkozott a mogyorólevéllel, amelyből sikerült egy olyan vegyületet előállítani, ami baktériumölő és gyulladáscsökkentő hatása révén a romániai dezodorok alapanyagát képezte. Kedvenc kutatási területét a gyógynövények illóanyag-tartalmának az izolálása és meghatározása, az aromaterápia jelentette. A gyógynövényekkel foglalkoznia a népi gyógyászat is érdekelte, irányításával a marosvásárhelyi gyógynövényiskola számba vette és ellenőrizte a népi gyógyászatban használt növényeket. Csedő professzor határozott véleménye szerint csak annak lenne szabad természetgyógyászattal, fitoterápiával (növényekkel, növényi kivonatokkal való gyógyítás) foglalkoznia, aki jól ismeri, hogy mit mire lehet használni, amit egyébként az uniós országok többségében pontos törvények szabályoznak.

A gyógynövényekben óriási jövőt lát, hiszen több hatóanyagot együttesen alkalmazva a betegség legyőzése mellett segítik a szervezetet saját öngyógyító rendszerének a helyreállításában is. Mindenkor nagy terve, hogy Erdélyben és szűkebb hazájában, Csíkban többen álljanak át a gyógynövénytermesztésre.

Véleménye szerint nem élhetünk gyógynövények nélkül. Ezért is fontos a határozott kiállása annak érdekében, hogy ne tegyék tönkre környezetünket. „Gondoskodunk kell a növényzet, főleg a gyógynövények védelméről, túléléséről, hogy szükség esetén betegségeinkben vagy azok megelőzésére növényi eredetű gyógyszereket tudjunk használni” – nyilatkozta egy korábbi beszélgetés során, ami egyre inkább érvényes ma is.

– Apám a ’80-as években fűrt a csíktaplocai Fontana borvízutat, mely nagyon népszerű a környékbeliek között, vizét azóta is rendszeresen elemzi, tudományos publikációk és szakdolgozat is született a témában – derül ki fia vallomásából.

A gazdag életművet megvalósító, 90. évét töltő dr. Csedő Károly akadémikus közölte a marosvásárhelyi egyetem Gyógyszerészeti Karának munkatársai, volt kollégái, hallgatói, kortársai. Isten éltesse, professzor úr!

Erről jut eszembe

Most meg hallgat, mint a néma levante. Bezeg, mielőtt drámai nagyjelenetével kiállt a közönség elé, szinte naponta színre lépett. Magától adódik a színházi nyelvhasználat, érzelmekre hatni kívánó színjáték volt a sokat emlegetett és hevesen kritizált múlt szerdai fellépés, ám bár lehet, hogy találóbb lenne, ha a cirkusz világából kölcsönözném szavaimat. Ott honos az ilyen harsány, csinnadrattás, kárörömmel alapozó, hamis hangú kirohanás. Persze ripacszkodni, képmutatni mindkét szférában lehet. De itt is, ott is hamar tetten érhető a talmi, bármennyire igyekeznek a szereplő, hogy valódiának tüntesse fel mondandóját, hihetővé tegye szövegét, arckifejezéseit, mozdulatait, hangját, testbeszédét. Ha nem belső meggyőződésből fakad az üzenet, ha igazából maga se hiszi, amit mond, bármennyit is gyakorolta pódiumalakítását, nem lesz hiteles. Aki látja, hallgatja, egykettőre kiszúrja: ez az ember nem őszinte, nem tudja elhiteni hangoztatott szándékait, nem képes meggyőzni a közvéleményt. Legalábbis annak azt a részét, amelyik nem pont ezt a maszlagot akarja hallani. A fellépő pedig leszerepel. A várt siker helyett kemény bírálatokat kell elkönyvelnie. Nyelnie kell, miközben másra számított, csendben ülni, amíg ki nem találják az újabb taktikát. Lehet, hogy mire ezek a sorok napvilágot látnak, a szóban forgó közszereplő már újra meg is jelenik a színen. De azért elképzelem, hogy némi tanulságot csak levont ebből a kudarcos szembesülésből. Mi, magyarok, mindenestre végleg tisztában lettünk azzal, ahogy hozzánk viszonyul. És ahogyan a nyelvünket a gúny tárgyaként, eszközként minősíteni próbálja. Io napot peszede!, mondotta diadalmasan. Nekem meg eszembe jut egy kedves szójáték, amellyel évtizedekkel ezelőtt egykori román rádiós kollégáimmal néha oda-vissza tréfálkoztunk. Jó napot!, mondtuk mi. Io nu pot!, válaszolták nevetve. És: Jó reggelt! – Io regret! – jött a vidám válasz. Ezt a szarkasztikusan mellébeszélő politikus aligha mondaná el bármikor is magáról nyilvánosan. Hogy nem tud, és sajnál valamit. Ugyan! Ilyesmivel soha nem fordulhat elő. Ő vezet, mérlegel, intézkedik, ahogy jónak látja. Vajon hogy gondolja, adott esetben mi a veszélyesebb ránk nézve: a Sars-Cov vagy a Har-Cov főbia? Az utóbbiba persze nem szoktak emberek belehalni. De ha felelőtlenül terjesztik, ugyancsak ragályos, és lélekölő hatású aligha lehet kigyógyulni. Erre mindenkinek tekintettel kellene lennie, akkor is, ha netán azt tartja magáról, hogy ő a teremtés koronája. De a belátás épp az ilyen emberekből hiányzik. Mire a jegyzet záró soraihoz értem, a hírcsatornák máris elkezdték harsogni: újra kamerák elé állt az aggodalmaskodó nemzetféltő. És megnyugtatót mindenkit: nem minket utál. Sőt. Jó lesz, ha vi-gyázunk magunkra! (N.M.K.)

Fertőzöttek vagy gyanús esetek Mezőfelében?

(Folytatás az 1. oldalról)

Most (kedden délelőtt) kaptam a hírt, hogy több mint valószínű, tévedés történt, mégsem hunyt el a bácsi. Ami nagyon elgondolkodtat. Maroshévízi az illető, elrendeztük a temetését, hogy a végtisztességet megadva neki, elvihessék és eltemethessék. Az ellentmondó hírek után minden annyira zavaros, ködös! Ahogyan első perctől mennek a dolgok, egyszerűen meghaladják a józan gondolkodást! Nem tudjuk feldolgozni, hogy mi is történt. Nem egy egyszerű esetről van szó, amit megoldunk, és túl leszünk rajta. Zavaros és érthetetlen a történet. S ez nagyon megnehezíti a dolgokat – fogalmazott Faragó Tímea intézményvezető.

A családorvos semmit sem talált a tüdőn, mégis intubálták a kómás beteget

Az igazgatót arra kértük, részletezze, mire utal, amikor azt állítja, hogy zavaros és érthetetlen a helyzet.

– Az elejétől kezdem. Amikor a 85 éves bácsi csütörtökön éjszaka beteg lett, az asszisztensek kihívták a mentőt. Tudni kell, hogy a bácsi három hete megtagadta az étkezést, nem evett semmit. Cukorbetegről lévén szó, inzulinos kezelés alatt

állt, a cukrával kezdett probléma lenni. A vércukorszintje egyszer 500-ra ugrott, aztán visszaesett 50-re, szóval rosszul volt. A hozzátartozói mind külföldön vannak, nem tudtuk előzetesen megbeszélni, hogyan járjunk el vele. Ugyanis a többi beteg esetében megbeszéltük, hogy az állapotuk súlyosbodásakor kérjünk-e mentőt vagy ne. Szervezési kérdések ezek, amelyek természetesen, hiszen idős betegekről van szó. A bácsi esetében nem volt vitás, ki kellett hívni a mentőt, annak ellenére, hogy nem volt előzetes egyeztetés a családtagokkal. Azt gyanítjuk, hogy a férfi cukorkómába esett. A mentő megjött, még a kapuban állt, s a beteget máris intubálták a mentősök. Sok esetet látunk, tudjuk, hogyan jártak el eddig az idős betegekkal, hogyan zajlik az elsősegélynyújtás. Az elmúlt időszakban egy tüdőproblémákkal küzdő bácsi naponta két liter folyadékot köpött ki a tüdejéből. Kijöttek érte, de se itt a helyszínen, se a kórházban nem intubálták.

Visszatérve, csütörtök délelőtt az otthon családorvosa megvizsgálta az illetőt, nem talált semmit a tüdején. Éjszaka a mentősök mégis indokoltan látták az intubációt. De

ez az eljárás gyanús volt. Innen indult minden. Péntek délutánra megjött az eredmény: a bácsi koronavírus-tesztje pozitív. Szombaton reggel letesztelték az otthon lakóit és a személyzetet. Az időseknek semmi tünetük nem volt. Se torokfájása, se köhögése, se láza egyiknek sem. Mégis majdnem mindenkinél kimutatták a koronavírus. Jelenleg 11-en vannak kórházban. A 85 éves bácsit nem tudjuk, hová is kell soroljuk. Tény, hogy három idős ember maradt az otthonban, ők negatívak – mondta az igazgató, aki elképesztőnek nevezte a történeteket, amit nagyon nehéz átélni egy kis közösségben, ahol minden beteget személyesen ismernek, s mindenkiért felelősséget vállaltak. Az igazgató gyógyszerészként mindenkinél a gyógyszeres kezelést is személyesen követte, követti.

Védőruha, óvintézkedések nélkül szállították el az embereket

– *Hogyan kerülhetett be a vírus az otthonba?* – tettük fel a kérdést az intézményvezetőnek.

– Ez a nagy kérdés. Erre nincs magyarázatunk. Mint hogy arra sem, miért nem értesítenek a betegek állapotáról. Aggódunk értünk. Csoportosan, hármasával, négyesé-

vel vitték el őket, nem úgy, ahogyan a tévében látjuk, védőburában. Biztonsági intézkedés nem volt. Nekem kell felhívni telefonon a klinikát, de nem válaszolnak. Ha mégis, akkor azt mondják, hívjam később őket. Hétfőn szóba állt velem egy doktornő, bemutatkoztam, elmondtam, kikről érdeklődöm. Azt mondta, hogy „da, avem câteva cazuri suspecte de la dvs.”, azaz van egy pár gyanús eset önök-től. Meglepődtem. Gyanús eset? Mert tőlünk úgy vitték el a betegeket mint konfirmált fertőzötteket. A kórházból pedig azt mondják, hogy gyanús esetek. Akkor most fertőzött vagy gyanús esetekről kell beszélnünk? – tette fel a kérdést Faragó Tímea, aki azt is elmondta, hogy kapcsolat tart egy beutalt névvel, s ő tájékoztatta: semmilyen kezelést nem kapnak a vírusheróztásra, és ezt a doktornő is megerősítette. Nyugtatókat és a krónikus betegségeikre felírt gyógyszereket adják, amiket magukkal vittek. – Ha konfirmált esetek lennének, akkor a vírusheróztásra is kezelnék őket – hangsúlyozta az igazgató.

Nem az Amicus az érintett

Tudni kell, hogy Mezőfelében két öregotthon működik, a szóban

forgó Eden Garden és az Amicus. Az Edengardent pár hónapja családi vállalkozásként nyitották meg, az Amicus régebbi és nagyobb létszámú beutalttal működik. Mivel a közegészségügyi igazgatóság közleménye nem tért ki arra, melyik öregotthonra hivatkoznak, hol vannak a gondok, sokan az Amicusra gondoltak. Őket is sokan hívják, érdeklődnek a betegek felől. Az Amicus otthon vezetői arra kértek, nyugtassuk meg a hozzátartozókat: nem rólok van szó.

Az Eden Garden otthonban – egy szépen átalakított családi házban – most három beutalt és a személyzet van karanténban, saját éléskamrájukból önerőből látják el magukat, bár sokan ajánlották fel a segítséget.

– A nagy reménytelenségben van reményünk. Abban bízunk, hogy az idős emberek olyan állapotban kerülnek vissza, ahogy elvitték őket, mert mindannyian – a bentlakók és az ápolók is – tragikusan éltek meg az elvitelüket, a beutalásukat. Az idősekben az a tudat alakult ki, hogy a koronavírussal fertőzöttek halálra ítélték. De ez nem így van. Reméljük, épségben visszajönnek, és véget ér ez a rémálmom – fogalmazott az igazgató.

Élet a kegyetlenség közepette is

Alkotói ösztöndíjas lett Pethő Rebeka

Múlt héten tette közzé a Communitas Alapítvány az alkotói ösztöndíjak elnyerésére meghirdetett idei pályázata elbírálási eredményeit. A nyáradkarácsonyi Pethő Rebeka elsőéves zeneművész egyetemista is a nyertesek között van. Alkalmazkodott a járványhelyzet lehetőségeihez is, de visszavágyik a nagyváros forgatagába és a színpadra.

Gligró Róbert László

Pethő Rebeka éppen húsz évvel ezelőtt született egy nyáradkarácsonyi családban. Nagyon korán fontos lett számára a zene, édesanyja szerint hamarabb kezdett el énekelni, mint beszélni, később a helyi egyházközségnél tanult furulyázni. Nagynénje ismertette meg vele a népi éneklés szépségeit, népdalokat és hangképzést tanított neki. Rebeka négy évet táncolt a marosvásárhelyi Napsugár néptáncgyűttesben, amelyet meghatározó időszaknak tart. Szülei nem zenészek, de zeneszerető és kultúrát támogató emberek. Testvére, Pethő Csaba, aki már a marosvásárhelyi művészeti líceum tanulója volt, támogatta abban, hogy a klasszikus zenét is megismerje, elsajátítsa. Ez volt az a műfaj, amely valóban elvarázsolta őt. Rebeka jelenleg Budapesten a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen tanul klasszikus fuvolát elsőéves hallgatóként, Oross Veronika zenei irányítása alatt. A középiskolát a marosvásárhelyi művészeti líceumban végezte, ahol Geréd Jolán volt a tanára, ő indította el ezen a pályán, és nyújtott biztos alapot számára a klasszikus zene elsajátításában.

Használni a talentumokat

A Communitas Alapítvány alkotói ösztöndíjpályázata célja az erdélyi magyar kultúrát gazdagító művek létrehozását ösztönző alkotói feltételekhez való hozzájárulás, a művészet társadalmi közmegbecsülésének kifejezésére juttatása. Ezért havi 900 lej értékben nyújt támogatást idén 39 romániai, 35 év alatti magyar alkotónak az irodalom, a vizuális, zene- és színházművészet, film, televízió, rádió és multimédia területén. A 151 pályázó egyike volt Pethő Rebeka, aki azért jelentkezett a kiíráson, hogy anyagi alapot teremtsen saját koncertek szervezésére, szakmai eszközök beszerzésére, továbbképzéseken való részvételre.

Több tehetségtámogató pályázatot írt már, több-kevesebb sikerrel. Sok időbe telt, amíg el tudta fogadni a sikertelenségeket, de mindig erőt kapott a további tervezéshez, alkotáshoz, munkához – mesélte. A Communitas Alapítvány ösztöndíjára tavaly is pályázott, akkor nem tudták támogatni, túl fiatal volt és nem volt még elég eredményes, éppen ezért különleges számára az idén elnyert díj. A jelentkezéshez elsősorban motivációra, elszántásra és elképzelésre, szakmai tervre volt szüksége. Minden pályázónak be kellett küldenie egy adatlapot, részletes szakmai önéletrajzot és egy alkotói tervezetet. Nem volt egyszerű dolog egy fogalmazásban kifejteni, mi is az elkövetkezendő évben a terve, főleg ebben a helyzetben, amikor nem tudhatják az előadók, mikor játszhatnak újra közönség előtt, de ő úgy érzi, a kitartásával, ötleteivel és eredményeivel bizonyítani tudta, hogy jó célra fordítaná az ösztöndíj nyújtotta óriási segítséget. A havi összegeket koncertszervezésre és egy új mesterhangszer beszerzésére kívánja felhasználni. Tervei között előadások megszervezése szerepel, testvérével, Csabával fuvola-gitár kettőst játszanának közös koncerteken különböző helyszíneken, ezenkívül szeretnének ismét együttműködni a Marosvásárhelyi Állami Filharmóniával. Re-

beka célja mindenekelőtt, hogy muzsikáljon az embereknek, és érzelmeket váltson ki belőlük, használja azokat a talentumokat, amelyeket a Jóistent rábízott. Ugyanazt gondolja, mint Kodály Zoltán: „Lehet élni zene nélkül is. A sivatagon át is vezet út. De mi (...) azt akarjuk, hogy az ember ne úgy járja végig élete útját, mintha sivatagon menne át, hanem virágos réteken”.

Megtalálni a nyugalmat a kegyetlenségben

A járvány miatt március elején Magyarországon is bezárták az egyetemeiket, így Rebeka hazautazott szüleihez a Nyáradmentére. Kellte egy kis idő, amíg elfogadta a helyzetet, az otthon ülést. Mivel a szükségállapot kezdetén elmaradt egy zenekari közreműködése és turnéja, valamint egy szólóestje a budapesti Művészetek Palotája Üvegtermében, szomorú és reményvesztett volt – vallotta be. Később kezdte ebben a helyzetben is megtalálni a szépséget, nyugalmat. Most már ki meri mondani, hogy szüksége is volt egy kis pihenésre, megállásra. Jelenleg távoktatás folyik az egyetemen, így a napjai nagy részét tanulással, kutatással, zenehallgatással és gyakorlással tölti. A maradék idejében sokat olvas, és távoktatásban ő is kis muzsikus „palántákat” tanít, de sokat tartózkodik a természetben is.

Sokat van a természetben, tanul, gyakorol és másokat is tanít itthon tartózkodása alatt

Fotó: Adorjáni Zoltán

Pillangó néni mindenki ismerte az utcában. Pedig minden bizonytalanságban, ha hagyta el az első emeleti tömbházlakást – ha elhagyta egyáltalán valamikor, ilyesmire ugyanis egyetlen környékbeli sem emlékezett –, az erkélyablakból azonban szinte sohasem hiányzott. Az élénkebb fantáziájú szomszéd lurkók azt mondogatták néha róla, hogy valószínűleg gyökeret eresztett az élénkpiros muskátlik és a zöld futónövények között. Persze mindegyre elkapott párat a rá vonatkozó tréfás megjegyzésekből – a hallása ugyanis közel nyolc évtized alatt semmit sem romlott –, de ezért sohasem haragudott.

– Hova-hova, kis pillangó? – integetett le cinkos mosollyal az ismerős gyermekeknek és felnőtteknek, és vágyakozó tekintete, amíg csak lehetett, elkísérte a sietős léptekkel távolodót. Mindenkit ugyanígy szólított, életkortól és nemtől függetlenül, ezért is ragadt rá a Pillangó néni megnevezés. De amúgy is volt benne valami megfeszített légiesség, ahogy kék virágos pongyolájában beragyogta a balkont. Kétség sem fért hozzá, hogy ő az ösztönösen, körülményektől függetlenül boldog emberek szűk táborába tartozik.

Látogatói nem voltak, egy sovány, fekete hajú nő kivételével, aki hetente többször is megjelent mögötte, a nyitott erkélyablakon át jól kivehető szobában. Az ismeretlen vendég jól egyensúlyozta az idős asszony mozdulatlanságát: percnként lehajolt vagy a magasba emelte karjait, port törölt, porszívót bőgött, megöntözte a virágokat. Mint utólag megtudtam, ő volt Pillangó néni lánya, az egyetlen, aki nem érdemelte ki a kis pillangó megnevezést. Pedig szorgalmasan járt az első emeleti lakásba takarítani, főzni, mosni, mosogatni. Amint feltűnt, Pillangó néni szemmel láthatóan megváltozott. Merev, felhős tekintettel gubbasztott órákon át az er-

kevény, mint aki egészen megadta magát a helyzetnek, és semmi mást nem kíván, csak azt, hogy ennek egyszer vége legyen. Ilyenkor másokkal sem próbált barátkozni, némán tűrte, hogy kék pongyolájára és rancos nyakára rátekeredjen az idő. A két asszony közötti feszültség kívülről is jól érzékelhető volt, pedig sohasem veszekedtek. Azon a decemberi délelőttön sem, amikor a fekete hajú nő lekísérte Pillangó néni a tömbház előtti sétányra. Taxi várt rájuk az erkélyablak előtt. Az

idős asszony megszokott háziruhája helyett sűrűre kosztujmöt viselt. Az arca is sűrűre volt, a tekintete is. Némán hagyta, hogy a fekete hajú beültesse az autóbába.

Az elkövetkező hetekben üresen állt az első emeleti lakás, a szemfülebb szomszédok vehették csak észre, hogy a korábbi látogató néha mégis megjelenik port törölni, szobanövényt öntözni. Idővel egyre gyakrabban jött, mint aki szeretné megszokni, birtokba venni a terepet. Valamikor február elején aztán végleg beköltözött. Eleinte csak közönszón viszonyban voltunk, aztán lassan, szaggatottan kialakult közöttünk a párbeszéd. Pillangó néni volt a közös pont, első beszélgetésünk is róla érdeklődtem.

– Édesanyám most már vidéken él, öregotthonban. Nagyon nem akaródzott neki menni, de nem volt más lehetőség. Súlyos érzelmeszedésben szenved, már jó ideje nem ura a tetteinek. Eleinte azt fontolgattam, hogy fogadok mellé valakit, azonban nem találtam olyan személyt, akiben megbízhatnék volna. Az sem jöhetett szóba, hogy összeköltözzem vele, mellettem ugyanis sohasem

érezte jól magát, meg is mondta, hogy akkor inkább „elhúz” innen, mint a vadlibák. Kis-koromtól ilyen furcsa volt a kapcsolatunk. Engem inkább édesapám nevelt, Isten nyugtassa, tőle annyi szeretetet kaptam, amennyi két szülőtől is elég lett volna. Nagylány voltam már, amikor elmesélte, hogy anyut mennyire megkínította a szülés utáni depresszió. Hónapokig rám sem birt nézni úgy, hogy ne sírja el magát. Valószínűleg ez pecsételte meg a viszonyunkat. Én mindig

igyekeztem a kedvében járni, ha nagy ritkán elviselte a közeledésem, valósággal csüngtem rajta. De kamaszkoromra befeláradtam az elutasításba, magamba zárkoztam, és egyedül aput avattam be a gondjaimba, titkaimba. Ettől függetlenül mindig is szerettem édesanyámat, ez a mai napig így van.

– Meg szokta látogatni az öregotthonban? – törtem meg a ránk szítáló csendet.

– Hetente kétszer járok be hozzá, szerdán és szombaton. Persze, sohasem örül nekem, ilyesmit nem is várok el tőle. Egyszerűen szükségem van arra, hogy rendszeresen megbizonyosodjak a hogyléte felől. Tiszta ruhát viszek, és a kedvenc ételleivel is mindig megjellem, mert tudom, hogy válogatós, és képes semmit sem enni, ha nincs ínyére, ahogy az otthonban főznek.

– Ön korábban hol lakott? – fogalmazódott meg bennem egy kulcsfontosságúnak érzett kérdés, de akkor valahogy nem volt bátorságom feltenni, inkább elköszöntem.

Április elején volt alkalmunk újra beszélgetni az egyik lakótelepi bolt előtt kigyóző

Nagy kihívást jelent számára az itthon ülés, ugyanis eddigi élete a tanulás és fellépések mellett az utazásról, nyüzsgésről szólt. Hiányzik számára a nagyváros, a zeneakadémia csodálatos épülete a kedvence. Csak tavaly szeptember óta tanul ott, mégis erős kötődést érez iránta, ezért hagyott űrt az akadémia zsibongó épületei, a barátok, kedves arcok hiánya. Ám az itthoni lét mégis hasznos, hisz van ideje ötletelni a jövőbeli koncertek kapcsán.

Azzal, hogy külföldön tanul, az otthonától nem szakadt el, és nem is szeretne. Azt, hogy Erdélyben született és itt nőtt fel, mindig büszkén vállalja, hiszen ez fontos része a művészetének. A tanítási szüneteket és ünnepeket mindig itthon, a családdal tölti, és tanulmányai közben és után is szeretne Erdélyben is tevékenykedni.

Rebeka lassan két hónapja itthon van. Nem fél a járványtól, de félti a család idősebb tagjait. Amint fogalmazott: „Ténylegesen meg tapasztaltam ennek a járványnak a legkegyetlenebb oldalát, hiszen Nyáradkarácsonban sok a megfertőződött lakos”.

Együtt örülnek a sikernek

Fodor Flóra nyáradremetei tanítónő, a lány nagynénje és keresztanyja, már kiskortól követhette Rebeka fejlődését. Zenei képességei korán megmutatkoztak, így követhette bátyját a művészeti iskolába. A népdaléneklés iránt is érdeklődést mutatott, így a kántortanító rokon elkezdett foglalkozni vele. Hamarosan meg is nyert egy megyei népdalvetélkedőt, de közben a művészeti iskolában is kezdett sikereket elérni fuvolaszólistaként. Tehetsége, céltudatosága, kitartása, munkabírása és a zene iránti szakmai alázata hamarosan nyilvánvalóvá vált, és „lenyűgözőt az a profizmus, ahogyan haladt előre a zenei fejlődés útján”. Ehhez természetesen az anyagi feltételeket is meg kellett teremteni. A szüleitől minden lehetséges támogatást megkapott, de a nagy értékű zenei eszközök beszerzésére, a zenei képzésekre és a versenyekre már nem mindig jutott a család bevételéből. Egy saját, minőségi hangszer beszerzése is hamarosan szükségessé vált, ezért vizsgálni kezdték a pályázati lehetőségeket, és együtt sorra nyerték meg azok jó részét – emlékszik vissza a rokon, aki kezdetben egyedül írta a pályázatokat Rebekának, de a későbbiekben a lány is a segítségére volt, és megtanulta ő is, hogyan állítsa össze a jó pályázati anyagot. „Sikereire nagyon büszkék vagyunk, a most elnyert ösztöndíjának is együtt örül a család” – mondta el lapunknak a pedagógus.

sorban, ahol éppen a fekete hajú nő mögé álltam be.

– Hogy van az édesanyja? – kérdeztem, amint megpillantottam.

– Mióta karantén van, nem látogathatom, de az ápolónők szerint ez egyáltalán nem viselte meg, sőt, most kezdi megtalálni a helyét. Rólam természetesen hallani sem akar, arra sem volt hajlandó, hogy amikor az otthonban dolgozó ismerősömet felhívtam, belemenjen a telefon kamerájába, hogy legalább láthassam. A szükségállapot elrendelésekor fontolgattam, hogy hazahozom, csak azt nem tudtam kitalálni, hogyan szervezzem meg úgy az életünket, hogy anyu biztonságban legyen, és velem se kelljen nap mint nap egy légtérben lennie.

Úgy érzetem, az elnapolt kérdésnek most jött el az ideje. A nő arcán egy izom sem rándult, miközben válaszolt.

– Bérbe adtam a kétszobás lakásom, hogy legyen miből fizetni az öregotthont. Nem akartam, hogy édesanyám garzonját lakja le valaki, mert ha egyszer úgy alakul, hogy haza kell hoznom, szeretném a régi, megszokott környezetébe visszahelyezni. Vigyázok is minden emléktárgyára, nippjére, mint a szemem fényére. – Egy pillanatra elhallgatott, mint aki azt fontolgatja, megérdemli-e a szavakat a benne feszülő érzések, indulatok. Úgy döntött, ad nekik egy esélyt: – Ne gondolja, hogy nem fordul meg naponta többször is a fejemben, hogy talán mégsem döntöttem jól, amikor kimozdítottam anyut az életteréből. Talán önzés volt részemről, perszem nem anyagi értelemben. Önző félelem a bűntudattól, hogy nem tettem meg mindent azért, hogy itt tartsam, ebben a földi létben. Mert bármennyire is keményszívű volt mindig hozzám, úgy érzem, ha innen eltávozik, reménytelenül sebezhető és árva lesz.

Szerkesztette: Benedek István

Jelentős visszaesés a vendéglátásban

Csaknem 23 százalékkal, 3,463 millióra csökkent Romániában a vendégéjszakák száma az idei első negyedévben a tavalyi év azonos időszakához mérten – közölte kedden az országos statisztikai intézet.

A belföldi turisták által töltött vendégéjszakák száma 20,6 százalékkal, 2,855 millióra csökkent, míg a külföldieké csaknem 32 százalékkal, 608 ezerre esett vissza.

Az első negyedéves csökkenést a márciusi adatok okozták, hiszen a harmadik hónapban csaknem 70 százalékkal csökkent a kereskedelmi szálláshelyekre érkezett turisták száma, a vendégéjszakáké 68 százalékkal esett vissza a koronavírus-járvány következtében bevezetett korlátozások miatt.

Az első negyedévben a kereskedelmi szálláshelyekre érkezett vendégek száma is csaknem 24 százalékkal, 1,762 millióra csökkent a tavalyi év azonos időszakában jegyzett 2,317 millióhoz képest. A belföldi turisták száma 21 százalékkal, 1,480 millióra zsugorodott, míg a külföldieké több mint 36 százalékkal, 282 ezerre esett vissza.

A Romániába belépett és a határon nyilvántartásba vett külföldi vendégek száma 11,3 százalékkal, 1,975 millióra mérséklődött, a Romániából külföldre utazó vendégek száma is 11,3 százalékkal, 4,024 millióra csökkent.

2019-ben 3,6 százalékkal több, 13,268 millió belföldi és külföldi vendég érkezett a kereskedelmi szálláshelyekre, akik az előző évinél 5 százalékkal több, 29,870 millió vendégéjszakát töltöttek. Ugyanakkor a külföldi turisták száma 4,1 százalékkal, 2,671 millióra csökkent a 2018-ban jegyzett 2,785 millióról, a külföldi vendégek 0,7 százalékkal kevesebb, 5,26 millió vendégéjszakát töltöttek itt. (MTI)

Az EKB rontotta euróövezeti prognózisát

Az idén jelentős gazdasági gyengülést, jövőre ennél kisebb mértékű erősödést jelez előre az euróövezetben az Európai Központi Bank (EKB) hétfőn közzétett SPF-prognózisa.

Az EKB negyedévente megjelenő előrejelzése szerint az euróövezet hazai összterméke (GDP) az idén 5,5 százalékkal csökken, az előző, januári előrejelzésében még 1,1 százalékos növekedés szerepelt.

A friss prognózis szerint 2021-ben 4,3 százalékkal nő az euróövezet GDP-je, korábban 1,2 százalékos növekedést vártak, míg 2022-re a prognózis 1,7 százalékkal nőtt, 1,4 százalékról.

A januárban becsült 1,2 százalékos idei inflációs adatot 0,4 százalékkal csökkentette az EKB, a jövő évet 1,4 százalékról 1,2 százalékra, a 2022. évet pedig 1,5 százalékról 1,4 százalékra mérsékelte.

Az idei munkanélküliségi rátát a januárban becsült 7,5 százalékról 9,4 százalékra, a jövő évet 7,4 százalékról 8,9 százalékra, a 2012. évet pedig 7,3 százalékról 8,4 százalékra változtatta az EKB.

Hosszú távon (2024-ig) a munkanélküliségre vonatkozó előrejelzés 7,3 százalékról 7,7 százalékra módosult.

Az SPF (Survey of Professional Forecasters) prognózist nem az EKB apparátusa készíti, hanem akadémikusok, közgazdászok és más, gazdasági előrejelzéssel hivatászerűen foglalkozó szakemberek megkérdezése alapján áll össze. A legutóbbi felmérés március 31. és április 7. között készült 57 szakértő megkérdezésével. (MTI)

Egy évvel elhalasztják a dubaji világkiállítást

Egy évvel elhalasztják a dubaji világkiállítást a koronavírus-járvány miatt. A Nemzetközi Kiállítási Iroda (BIE) hétfőn jelentette be, hogy az új időpont szerint az erre az évre tervezett expó 2021. október 1-jén nyílik meg.

Az emírség dollármilliárdokat szánt az Expo 2020 megrendezésére, hogy lendületbe hozza gazdaságát. A világjárvány kitörése miatt azonban márciusban arra tett javaslatot, hogy jövőre halasztassa a rendezvényt. A részt vevő országok sem tudtak megfelelően felkészülni a rendezvényre.

A párizsi székhelyű Nemzetközi Kiállítási Iroda hétfőn bejelentette, hogy a jelenleg is zajló szavazás során – melynek hivatalos végeredményét május végén teszik közzé – az országok kétharmada már beleegyezett az egyéves halasztásba, így annak nem lesz akadálya. A BIE végrehajtó bizottsága már áprilisban támogatásáról biztosította a halasztást.

A javasolt halasztás szerint az expó 2021. október 1. és 2022. március 31. között rendezik meg Dubajban.

A sejkusok 2014-ben nyerte el a 2020-as világkiállítás megrendezésének jogát. (MTI)

A BBTE valós időben követi a világjárvány hatását a romániai gazdaságra

A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karának (KGTK) szakemberei valós időben követik a COVID-19 világjárvány hatását a romániai gazdaságra, valamint előrejelzéseket készítenek a járvány várható gazdasági hatásait illetően a fennálló helyzetben.

A projekt részeként az intézet egy online platformot hozott létre COVID-19 – Romanian Economic Impact Monitor (COVID-19 – RoEIM) néven, amelyen a projektben részt vevő BBTE-kutatók interaktív infografikák formájában teszik közzé a COVID-19-világjárvány gazdasági hatásaira vonatkozó releváns adatokat; céljuk, hogy átfogó, valós idejű, folyamatosan aktuális képet nyújtsanak a romániai gazdasági helyzetről.

A kutatási projekt fő célja, hogy hatékony segítséget nyújtson a gazdasági és politikai döntéshozóknak azáltal, hogy tényadatokra alapozva, folyamatosan frissítve ismerteti az aktuális helyzetet, és támpontot nyújt a romániai előrejelzési szcenáriók kialakításához a társadalom, az alkalmazottak, a vállalatok és a gazdaságban működő ellátási láncok védelme érdekében. A kutatási projekt vezetője dr. Szász Levente, a kar magyar tagozatért és a tudományos kutatásért felelős dékánhelyettese. A projektcsapat tagjai Bálint Csaba (a Román Nemzeti Bank igazgatóta-

nácsának tagja, a BBTE társult oktatója), Csala Dénes (a Lancaster University adjunktusa, a BBTE társult oktatója), Csiki Ottó (a BBTE mesteris hallgatója), Nagy Bálint Zsolt (a BBTE docense), valamint Rácz Béla-Gergely (a BBTE adjunktusa).

„A romániai egyetemek példamutatóan álltak helyt ebben az időszakban azáltal, hogy a saját profiljuknak megfelelően mind szerepet vállaltak a társadalom megfelelő működésének biztosításában helyi, regionális, országos és nemzetközi szinten. Országos és nemzetközi jelentőségű egyetemenként a BBTE szerepe az előbb felsoroltak közül mindenik szinten meghatározó, a jelenlegi projekt pedig jó példa arra, hogy hogyan tud a BBTE hozzájárulni az ország társadalmi működéséhez (potenciálisan nemzetközi jelentőségű eredményekkel) egy olyan szakterületen, mint a gazdaságtudományok, ahol az egyetem országos szinten vezető szerepet tölt be” – nyilatkozta dr. Daniel David egyetemi tanár, a BBTE rektora.

„A jelenlegi járvány lényegében egy, az egész emberiséget érintő kihívás, így rendkívül fontos az, hogy a jelenlegi helyzetet minden szempontból megfelelően kezeljük. Ezen belül a gazdaság újraindítása az elkövetkező időszak egyik legfontosabb kihívását jelenti, amellyel a COVID-19-járvány kockázati hatásai csökkenthetők. Ha azonban ezt a folyamatot nem kezeljük megfelelően, akkor az ezzel járó költsé-

gek nagyobbak és időben hosszabban elhúzódóak lehetnek. Ilyen körülmények között intézményünk támogatja a társadalom és a gazdasági döntéshozók működését, elérhetővé téve minden olyan elemzést és információt, amivel kollégáink rendelkeznek, így segítve a lehető legjobb döntések meghozatalát a járvány romániai gazdaságra kifejtett negatív hatásainak csökkentése érdekében” – emelte ki dr. Răzvan V. Mustăţă egyetemi docens, a BBTE Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karának dékánja.

A kutatási projekt eredményeit az érdeklődők valós időben, naponta frissülő adatokkal és kimutatókkal tekinthetik meg a kutatócsoport által működtetett COVID-19 RoEIM weboldalon: econ.ubbcluj.ro/coronavirus. Az információk román, magyar és angol nyelven is elérhetők.

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem folyamatosan a közösség tagjai mellett van, és aktívan részt vesz támogatásukban. Emellett a BBTE törekszik a közösség tagjainak állandó tájékoztatására megbízható forrásokból: az egyetem weboldala ebben az időszakban külön felületen foglalkozik az új koronavírusos fertőzés terjedésének megakadályozására vonatkozó intézkedésekkel (<https://www.ubbcluj.ro/ro/infouubb/covid19/>).

A BBTE sajtóirodája

Az euróövezet gazdasági teljesítménye 2022-re érheti el a krízis előtti szintet

Az euróövezet gazdasági teljesítménye a vírusjárvány miatti visszaesést követően a legvalószínűbb forgatókönyv alapján 2022 végére érheti el a krízis előtti szintet az Európai Központi Bank (EKB) honlapján pénteken publikált prognózisa szerint.

Az EKB három forgatókönyvvel számol prognózisában. A krízis enyhe lefolyása esetén az euróövezet bruttó hazai terméke (GDP) 5 százalékkal, egy közepesen súlyos lefolyás esetén 8 százalékkal, a leghátrányosabb esetben pedig 12 százalékkal eshet vissza az idén.

Mindhárom forgatókönyv robusztus gazdasági növekedéssel számol a visszaesést követően. Az enyhe lefolyású forgatókönyvben a gazdasági teljesítmény 2021 közepére, a legvalószínűbbnek tartott közepes lefolyás esetén 2022 végére éri el a krízis előtti szintet. A legked-

vezőtlenebb esetben azonban 2022 végére a gazdasági teljesítmény még nem éri el a 2019-es szintet sem.

Az enyhe lefolyású forgatókönyv a járványügyi zárlat májusi feloldásával számol, majd a korlátozó intézkedések viszonylag gyors, de fokozatos enyhítésével. A forgatókönyv része a járvány leküzdésében sikeres gyógyászati eredmények elérése is.

A közepes lefolyású forgatókönyv szintén májusra feltételezi a zárlat feloldását, a korlátozások enyhítését azonban szigorúbb ütemben vetíti előre, és a termelés kiesések hosszabb idejű elhúzóásával számol.

A legkedvezőtlenebb forgatókönyv júniusig tolja ki a zárlat feloldását, amelyet a járvány visszaszorításában elért korlátozott eredmények miatt még hosszú ideig érvényben tartott korlátozá-

sok követnek majd. A legszigorúbb forgatókönyv csak az ellenszer megjelenésétől várja a helyzet enyhülését, amit legkorábban 2021 közepére tart megvalósíthatónak.

A járványügyi zárlat eltérő mértékben érinti a különböző gazdasági ágazatokat és okoz termelési kiesést. A járványügyi zárlat első fázisában az EKB szakértőinek a becslése szerint országoként némileg eltérő mértékben, de a hozzáadottérték-termelésnek mintegy 30 százaléka esett ki a „normális” szinthez képest. A hozzáadottérték-termelés a mezőgazdaságban 10 százalékkal, a feldolgozóiparban 40 százalékkal, a kiskereskedelemben, közlekedésben és vendéglátásban 60 százalékkal esik vissza. A zárlat minden egyes hónapja 2,0-2,5 százalékpontos éves GDP-csökkenést okoz – szintén becslésen alapuló feltételezések szerint. (MTI)

Egy hónap múlva lehetnek az első meccsek az 1. ligában

A Hivatásos Labdarúgóliga (LPF) bejelentette, hogy mikortól indulhat újra az 1. liga – egyelőre zárt kapus mérkőzésekkel: az élvonalbeli bajnokság első találkozóit akár már június 5-én megrendezhetnék, de ha az előkészületek megkövetelik, akkor lehetségesnek neveztek a június 12-ai időpontot is.

„Az LPF mindent megtesz azért, hogy újra induljon a bajnokság, az összes résztvevő maximális biztonsága mellett, a hatóságok határozataival és a megjelölt egészségvédelmi intézkedésekkel összhangban. Az LPF és 14 tagja elveti a jelenlegi szezon azonnali lezárásának lehetőségét. A betegségek számának várt csökkenése a következő időszakban segítségünkre lesz abban, hogy gyorsabban újraindítsuk az 1. ligás bajnokságot” – mondta az LPF főtitkára, Justin Ștefan.

Mint ismert, Klaus Iohannis államfő hétfőn bejelentette, hogy a hivatásos sportolók egy része május 15-étől bizonyos szabályok mellett újakezdheti az edzéseket, a sportlétesítményeket ugyanakkor nem nyitják meg a nagyközönség és az amatőr sportolók előtt.

A bajnokság ranglistáját a Kolozsvári CFR vezeti
Fotó: GSP

Május 23-án folytatódik a magyar labdarúgóidény

A tervek szerint május 23-án a Magyar Kupa elődöntőjének első mérkőzéseivel folytatódik a magyarországi labdarúgóidény, az OTP Bank Liga pedig május 30-án a 26. fordulóra kezdődhet újra.

A magyar szövetség (MLSZ) honlapjának hétfői beszámolója szerint a bajnokságban a Ferencváros két korábban elmaradt bajnokiját a Magyar Kupa-elődöntőkkel azonos időszakban játszák le.

A kupaelődöntő visszavágóit május 27-én rendezik, a fináléra pedig június 2-án kerülhet sor. A bajnokságot a tervek szerint június végéig kell befejezni, egy csapat két mérkőzése között legalább három napnak kell eltelnie.

A férfi NB I március közepén, a 25. forduló után szakadt félbe, ám a címvédő és listavezető FTC-nek a Debrecen és az Újpest elleni találkozóit is pótolnia kell.

A női NB I-ben csak a Bajnokok Ligája-indulás eldöntéséhez szükséges mérkőzéseket rendezik meg. A

Fotó: MLSZ

13. fordulóból elmaradt MTK Hungária – DVTK összecsapás pótlása után kialakul a liga zárótáblázata, amelynek első két helyezette két győzelemig tartó páros mérkőzésen dönti el egymás között a BL-indulás jogát.

A női bajnokság hivatalos végeredmény nélkül zárul le, nem lesz bajnok, sem végső helyezettek, illetve kiesők. A következő idényben

a mostani mezőny tagjai lesznek jogosultak az NB I-es nevezésre.

A férfi nagypályás bajnokságok közül az NB II és NB III esetében – a kiírás elveit követve – a félbemaradt idény zárótáblázata alapján jelölik ki a feljutókat és kiesőket, valamint a megyei első osztályokból a feljutókat az NB III-ba. Ennek értelmében a másodosztályból az MTK Budapest és a Budafoki MTE

jutott fel az élvonalba. Kiesett a Tiszakécske és a Vác, a Balmazújvárost pedig már korábban kizárták.

Az MLSZ orvosi bizottsága részletes egészségügyi és vizsgálati protokollt dolgozott ki. Ennek értelmében a kezdeti, átfogó orvosi ellenőrzést követően a csapatoknál hetente kétszer, illetve minden mérkőzés előtt koronavírustesztet kell a játékosokon és minden velük érintkező személyen elvégezni. A pozitív tesztet produkálókat el kell különíteni az egészséges játékosoktól, és a többiek egy soron kívüli teszt elvégzése, illetve negatív eredménye után folytathatják a sporttevékenységet.

A kormányrendelet alapján a zárt kapus mérkőzéseken maximum 500 személy tartózkodhat a stadion teljes területén, de az egészségügyi kockázatok minimalizálása érdekében a kluboknak a belépők létszámát a lehető legkisebbre kell csökkenteniük. A stadionon belül a játékerteret az öltözőkkel szigorúan el

kell különíteni a nézőtéri területtől. A sportzónába csak olyanok léphetnek be, akik közvetlenül a mérkőzés előtt negatív tesztet produkáltak.

A nézőtéri zónába a média munkatársai, stadionüzemeltetők, nélkülözhetetlen kiszolgálószemélyzet, valamint a klubvezetők és szponzorok képviselői lephetnek be. Nekik nem kötelező a teszt, de nyilatkozniuk kell a tünetmentességről, és szigorúan be kell tartaniuk az általános előírásokat a stadion területén.

A koronavírus-járvány közepette a tömeges érintkezés továbbra is komoly veszély, ezért a futsal- és a szabadtéri amatőr, valamint utánpótlás-bajnokságok idényét, valamint minden további országos és megyei bajnokságot, kupát és grassroots tornát lezárták. Több mérkőzést nem játszanak a csapatok. A tabellák jelenlegi állapotukban rögzülnek, és nincs hivatalos végeredmény, nincsenek helyezetttek, nincs végeredmény alapján feljutó és kieső, a csapatok nem kapnak érmet és oklevelet.

Fontos megegyezés a Forma-1-ben

Megállapodás született a Forma-1-es autós gyorsasági világbajnokság csapatai között a jövő évi költségvetésről. Ross Brawn sportigazgató bejelentette, hogy a megegyezés szerint 2021-ben istállóként 145 millió dollár lesz az elköltendő összeg maximuma.

A brit szakember a Sky Sports televízióknak azt is elmondta, tervezik, hogy a költségvetést a következő idényekben tovább csökkentik.

„A költségvetés megállapításának elsődleges célja az volt, hogy versenyképesebbé tegyük a mezőnyt, és azt gondolom, hogy a jelenlegi helyzetben a Forma-1 gazdasági fenntarthatósága a legfontosabb szempont” – nyilatkozta

Brawn. Hozzátette, a csapatokkal és a Nemzetközi Automobil Szövetséggel (FIA) folytatott konferencián abban is megállapodtak, hogy az év végéig új kereskedelmi egyezményt írnak alá, amely még ennél is sportszerűbb költségvetési előírást tartalmaz majd. „Az F1 fenntarthatósága ugyanolyan lényeges a nagyobb és a kisebb istállók számára” – hangsúlyozta a sportigazgató.

A Forma-1 mostani idénye a koronavírus-járvány terjedése miatt nem kezdődhetett el, az első tíz futam közül néhányat törölni, a legtöbbet pedig halasztani kellett. A csapatok a FIA-val és a kereskedelmi jogokat birtokló Liberty

Mediával megállapodtak abban, hogy a jövőre tervezett szabálymódosításokat csak 2022-ben vezetik be, és még 2021-ben is az idei versenyautókkal állnak majd rajthoz.

A költségvetést először 175 millió dollárban állapították meg, de több csapat is jelezte, hogy a 100 millió dollárnál nem sokkal nagyobb összeggel értene csak egyet. A Ferrari a tárgyalások során kijelentette, hogy 145 millió dollárnál kevesebből nem szeretne gazdálkodni.

„Igen, 175-ről indultunk, már odáig eljutni is hosszú küzdelem volt, most 145-ről kezdjük a tárgyalásokat, a cél pedig az, hogy a következő években tovább tudjuk csökkenteni a költségeket” – nyilatkozta Ross Brawn.

A Ferrari megjelölte az alsó határt

Fotó: GP Hírek

Újrakezdésre készülnek az európai topbajnokságokban

Cristiano Ronaldo 30 millió eurós magánrepülővel utazott vissza Torinóba. Ő egyelőre nem edzhet a Juventusszal, két hétre házi elkülönítésben kell maradnia

Fotó: Cristiano Ronaldo Instagram-oldala

Szinte napról napra változik a helyzet az újrakezdésre vágyó és váró európai labdarúgásban.

Németországban a jövő hét végén, május 15-én már bajnoki mérkőzéseket kívánnak játszani. A Reuters értesülése szerint Angela Merkel kancellár ma várhatóan rábólint arra a tervre, hogy a Bundesligában péntekhez egy hétre már játszhatnak a csapatok. Egyelőre nem tiszta azonban, hogy melyik fordulóra kezd újra a mezőny.

Az egyik logikus elgondolás szerint az első felfüggesztett forduló párosítása következhet, ebben szerepel a Ruhr-vidéki derbi, a Borussia Dortmund – Schalke mérkőzés, míg a Bayern Berlinbe, az Unionhoz lenne hivatalos. Egy másik elképzelés szerint a csapatok lejátszanák az eredetileg erre a hétvégére tervezett, utolsóként szánt forduló, s csak utána pótolnák az elhalasztott mérkőzéseket. Ebben az esetben a Bayern a Wolfsburghoz látogatna, az RB Lipcse pedig Augsburgba. A Borussia

Dortmund a Hoffenheimet fogadná. Természetesen csak zárt kapuk mögött, a szigorú egészségügyi szabályok betartásával lehet mérkőzéseket rendezni – írja összeállításában az Infostart.

Spanyolországban június elejére tervezik a bajnokság folytatását, ehhez igazodva a csapatok többsége már hétfő óta edzésben van. A Real Madrid egyelőre még kivétel, noha néhány sajtótermékben megjelent, hogy hétfőn és kedden tesztelték-tesztelik a játékosokat, de ez nem volt igaz. Ugyancsak a spanyolokhoz kapcsolódó hír, hogy a Real Sociedad és az Athletic Bilbao közös levélben arra kérte az országos labdarúgó-szövetséget, hogy az általa kiírt kupadöntőt, amelyben a két baszk csapat érdekelt, halasszák el egy olyan, akár 2021-es időpontra, amikor már nézők előtt lehet lejátszani.

Angliában a The Times közölt információkat a tervezett menetrendről. Ennek alapján tudható, hogy május 12-étől edz majd minden csapat kis

csoportokban, május 25-étől tréningezhetnek a megszokott módon. Június 12-én rendeznék az első fordulókat az akkor már körülbelül negyedéves szünet után, majd július 27-éig játszanak le a hátralévő fordulókat. Utána a csapatok kapnának egy hétnyi pihenőt, majd megkezdődik a felkészülés a 2020–2021-es idényre.

Az FA-kupadöntő áthúzódná augusztusra, 5-én, szerdán játszanák a döntőt. A nemzetközi porondon érdekelt csapatok BL- vagy EL-kupameccsei augusztus 9-én folytatódhatnak.

Olaszországban a legfontosabb hír – s ha úgy tetszik, az újrakezdés egyik fontos jelzése –, hogy Cristiano Ronaldo, nagyjából két hónapos távollét után, visszatért Torinóba.

A Juve kedden edzésbe állt, de a portugál szupersztár nélkül, aki egyelőre a kötelező karanténba kerül. A La Gazzetta dello Sport szerint CR7 napszerű fizikai állapotban van. A „rózsaszínű” újság beszámolt arról, hogy akad olyan terv is, hogy a mérkőzések egy részét elviszik az északi városokból a járvány által kevésbé sújtott déli országrészbe.

Közönségszolgálat

Szerkeszti: Szer Pálósy Piroska

Katonai rendeletek és félreértelmezések

A rendőrségi túlkapások jogorvoslata

A szükségállapot katonai rendeleteinek megsértése és félreértelmezése miatt kirótt tetemes bírságokra panaszoknak országsszerte. Olvasóink közül is többen jelezték, hogy megbírságot kaptak, mert vagy megfélemlítettek az egyéni felelősségvállalási nyilatkozatot magukhoz venni, vagy hiányosan töltötték ki azt, de a legviccesebb az az eset, amikor a csecsemő számára kitöltendő nyilatkozat hiányában bírságot kaptak. A Sapiaientia EMTE jogtudományi tanszékének egyetemi docensét, dr. Sztranyiczki Szilárdot azok helyett is kérdeztük, akik igazságtalanul vélik a rájuk kirótt büntetés mértékét.

lakása közelében van az illető. Ezt azóta is semmibe veszik a rendőrök, annak ellenére, hogy több ízben is jeleztük a rendőrség sajtóosztályának és a kormány stratégiai csoportjának, hogy a jelek szerint a rendfenntartók semmibe veszik azt a miniszteri nyilatkozatot, amelyet a média is népszerűsített. A rendfenntartók hajthatatlanok, és a törvény betűjére hivatkoznak, mint mondják, az őket nem érdekli, hogy mit mondott a miniszter (egyébként a felettesük, sz.m.). Ezáltal azonban a média hítele is megkérdőjelezhető, mivel sok embert azért bírságot kaptak meg, mert hitelt érdemlőnek tartotta a sajtóban olvasott miniszteri nyilatkozatot.

Egy másik esetről is tudomásunk van, amely a Tudor negyedben történt, ahol két idős asszonyt azért bírságot kaptak meg, mert az üzlet előtt beszélgettek, és nem tartották be az előírt távolságot. Ilyen és hasonló esetekről a szükségállapot kihirdetése óta értesülünk, a stratégiai kommunikációs csoportnak küldött kérdéseinkre azonban többnyire kitérő válasz érkezik. Ezért kérdéseinkkel a Sapiaientia EMTE jogtudományi tanszékének előadotánárhoz, dr. Sztranyiczki Szilárdhoz fordultunk, aki készségesen válaszolt.

A szó elszáll, a betű megmarad...

Előjáróban dr. Sztranyiczki Szilárd kifejtette, hogy a 3. katonai rendelet 4. cikkének 2) és 3) bekezdése értelmében a saját felelősségre adott nyilatkozat kitöltése kötelező, beleértve a dátumot is. Ilyen értelemben – annak ellenére, hogy a belügyminiszter mást nyilatkozott – az egyéni felelősségvállalási nyilatkozat hiányában büntethetnek, illetve a sétáltatás időpontja feltüntetésének elmaradása miatt is. „Sajnos, a belügyminiszter bejelentését nem követte megfelelő törvényi rendelkezés, ilyen értelemben a jogszabály szerinti büntetés alkalmazható. Véle-

ményem szerint ebben az esetben lehet(ne) jogorvoslati (perlési) lehetőséggel élni, ugyanis a törvényt alkalmazó személy nem vette figyelembe a belügyminiszter (felettese) ez irányú jelzését, valamint a katonai rendeletet aláíró miniszter nyilatkozata által az egyszerű emberek félrevezették...” – mondta.

– *Nem lett volna elég egy figyelmeztetés húsvét másodnapján? Erre a kérdésre a marosvásárhelyi rendőrségtől azóta is várjuk a választ, ugyanis a dátum hiányán kívül a hölgy nem sértette meg a társadalmi együttélés szabályait.*

– *Hogyha megtörtént a bírság, és kiközölték a jegyzőkönyvet, elégtételt és jogorvoslati lehetőséget kizárólag bírósági úton lehet nyerni. A konkrét adatok ismerete nélkül nehéz megmondani, hogy elegendő lett volna-e a figyelmeztetés vagy sem.*

A szükségállapot után bárki jogorvoslattal élhet

– *Mi a teendő, ha a bírságot már másnap kifizette a panaszos, hogy a 15 nap alatt csak a felét kelljen törlesse, ami így sem kis összeg? Megtámadható-e még a szükségállapot lejárta után bíróságon a jegyzőkönyv?*

– *A sürgősségi állapot lejárta után kezdődik a 15 napos megtámadhatósági határidő, következőképpen a panaszos élhet a bírósági jogorvoslati lehetőséggel. Ilyen értelemben a panaszos megfelelően járt el, ugyanis abban az esetben, hogyha pert veszt, nem kell többletbírságot fizessen, ellenkező esetben – ha sikeresen perel – visszakapja a befizetett összeget.*

– *Utólag mi a teendője annak, aki úgy érzi, rendőri túlkapás áldozata lett? A nagy bírság egy kis jövedelmű számára óriási megterhelést jelent.*

– *A sürgősségi állapot lejárta után 15 napon belül jogorvoslati lehetőséggel élhetnek azok a személyek, akik úgy érzik, hogy túlkapás áldozatai voltak.*

– *Benyújthatják-e az óvást a magánszemélyek anélkül, hogy ügyvédi honoráriumot kellene fizessenek? Mi az eljárás?*

– *A bíróságok előtt nem kötelező jogi képviselőt választani. Hogyha valaki megfelelő (jogi) felkészültséggel rendelkezik, egyedül is pereskedhet. Ellenben, ha valaki nem rendelkezik jogi ismeretekkel, indokolt jogi képviselőt választani.*

Telefonos és e-mail-alapú segítségnyújtás Tanácsadás a Sapiaientán

A jelenlegi járványügyi helyzetben a Sapiaienta EMTE Marosvásárhelyi Karának közegészségügyi szolgáltatások és politikai szakos oktatói telefonos tanácsadást és segítségnyújtást biztosítanak az érdeklődőknek.

Szakembereik előre meghatározott időpontokban állnak rendelkezésre a következő alapdíjas telefonszámon: 0040-373-780-851 és a segelyvonalt@ms.sapiaienta.ro e-mail-címen. E-mailben történő megkeresés esetén kérjük, a levél tárgyában jelezzék a címzett nevét. Oktatóik az alábbi tárgykörökben, a feltüntetett órarend szerint válaszolnak a megkeresésekre:

* **Dr. Bakos Levente közgazdász szerdán 16-18 óra között.** Krízishelyzetben felmerülő gazdasági, anyagi nehézségek, munkahely elvesztésével kapcsolatos kérdések, kríziskommunikáció családban, cégen belül.

* **Dr. Harangus Katalin statisztikus szerdán 8-10 óra között.** Számítógép-használat, egészségügyi statisztikák, Google és Moodle oktatási felületek használata.

* **Dr. Kovács Réka Rozália pszichológus csütörtökön 14-16 óra között.** Párkapcsolati, családi problémák, nehézségek, gyermeknevelési kérdések; otthoni oktatás; stresszkezelés, feszültségoldás, a női lét specifikus kérdései, családon belüli bántalmazás.

* **Dr. Lukács-Márton Réka pszichológus hétfőn 12-14 óra között.** Egészséges életmód, táplálkozás, sport a karantén idején, gyereknevelési kérdések, az otthoni tanítás nehézségei, szorongás, depresszió, magány.

* **Dr. Sántha Ágnes szociológus csütörtökön 10-12 óra között.** Társas kapcsolatok alakulása, a munka és a magánélet egyensúlya.

* **Dr. Szabadi Ernő-Loránd közegészségügyi végtetségű szakember szerdán 18-19 óra között.** Közegészségügyi tájékoztatás (védőfelszerelés használata, óvintézkedések, formanyomtatványok, kötelező előírások stb.).

* **Dr. Sztranyiczki Szilárd jogász, ügyvéd kedden 10-12 óra között.** Jogi tanácsadás a jelen krízishelyzettel kapcsolatban.

További információk: dr. Kovács Réka Rozália, tel: 0742-080-704.

E-mail: kovacsrekarozalia@ms.sapiaienta.ro

Telefonos segítő szolgálat időseknek

Önkéntesek jelentkezését várják

Telefonos segítő szolgálatot indít az RMDSZ nőszervezete Erdély, Székelyföld és a Partium megyéiben, valamint a szóránymagyar közösségekben a Halljuk egymást! program keretében. A kezdeményezés célja, hogy megelőzzék a bezártság okozta elmagányosodást, és az egyedül élő, idős embereket hiteles forrásból tájékoztassák.

Ugyanakkor az is hozzáértő segítségnyújtásban részesüljön, aki komolyabb problémákkal szembe-sül, de nem jelzi a hatóságoknak vagy szakembereknek.

Az RMDSZ nőszervezete elsősorban azokon az idős embereken szeretne segíteni, akiknek családja nem él itthon, vagy nem használnak számítógépet, internetet, esetleg nem értesülnek a helyi segítő lehetőségekről. „Most rajtunk a sor, hogy visszaadjuk a törődést, és az idős emberekre odafigyeljünk. Ha szemtől szemben nem is tudunk, de legalább telefonon mellettük legyünk, biztassuk, támogassuk őket. Nagyon fontos, hogy pótoljuk azt a figyelmes, érdeklődő, barátságos hangot számukra, amely a kijárási tilalom idején az elszigeteltség miatt hiányzik a mindennapokból” – vallják a szervezők.

A program lényegét képező segítő beszélgetés nem minősül terápiás beszélgetésnek vagy lelki segítségnyújtásnak. A cél a tájékoztatás, amely szakemberek által összeállított útmutató alapján történik. A projekt önkéntesei rendszeresen telefonálnak az ezt igénylő időseknek, akiket nemcsak meghallgatnak, de naprakész információkkal is ellátnak. Fontos, hogy minél több idős ember érezze: nincs egyedül, megoszthatja másokkal gondjait, meghallgatja őt valaki. A projekt első körben kilenc megyében indul.

Önkéntesek jelentkezését várják, akik szeretnének részt venni a projektben, szívesen kapcsolatot teremtenek az idősekkel. Jelentkezni online a nőszervezet Facebook-oldalán is lehet. Azok az idősek, akik igénylik a szolgáltatást, Bogya Anna RMDSZ nőszervezeti ügyvezető elnöknel jelentkezhetnek hétköznaponként 10-13 óra között a 0756-322-006-os telefonszámon. Amennyiben ismer egyedül élő idős személyt, küldje el az illető nevét és telefonszámát üzenetben az RMDSZ nőszervezetének Facebook-oldalára. A szervezet munkatársai gondoskodnak a további teendőkről. „Figyeljünk az idősekre! Itt az idő, hogy meghalljuk és meghallgassuk egymást!” – áll a közleményben. (sz.)

SEGÍTSÉGRE VAN SZÜKSÉGE, VAGY SEGÍTENI SZERETNE?

Hívjon bizalommal

0265 55 55 55

Hétfőtől péntekig 15 és 20 óra között.

ÉLELEM • TISZTÁLKODÁSI CSOMAGOK • BEVÁSÁRLÁS
GYÓGYSZER KIVÁLTÁSA • SZÁMLÁK KIFIZETÉSE
MELEG ÉTEL KISZÁLLÍTÁSA • SZAKTANÁCSADÁS
OTTHONI BETEGGONDOZÁS • JOGTANÁCSADÁS • LELKIGONDOZÁS

Az EB a mezőgazdasági termelők támogatását javasolja

Az Európai Bizottság (EB) javasolja, hogy 2020-ban a tagállamok fel nem használt vidékfejlesztési forrásait a mezőgazdasági termelők és a kis agrár-élelmiszeripari vállalkozások támogatására fordíthassák – közölte az uniós bizottság hétfőn.

A javaslat szerint a tagállamok által nyújtott támogatás maximális összege a mezőgazdasági termelők esetében fejenként 5 ezer euró, a kis agrár-élelmiszeripari vállalkozások esetében pedig cégenként 50 ezer euró lehet.

Az Európai Bizottság emellett újabb rendkívüli intézkedéseket is elfogadott és közzétett azzal a céllal, hogy további támogatást nyújtson azoknak a mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozásoknak, amelyeket a legnagyobb mértékben sújt a koronavírus-járvány okozta válság.

A teljes körűen elfogadott rendkívüli piaci intézkedések közé tartozik a magántárolási támogatás olyan tej- és húsipari termékek esetében, mint a főlőzött-tejpor, vaj,

sajt, illetve marha-, juh- és kecskehús. Az intézkedés lehetővé teszi, hogy az érintett termékeket legálább 2-3 és legfeljebb 5-6 hónapra ideiglenesen kivonják a piacról.

Rugalmasságot tesz lehetővé a piactámogatási programok végrehajtásában a bor, a gyümölcs és zöldség, az étkezési olajbogyó és az olívaolaj, a méhészeti termékek, valamint az uniós iskolagyümölcs-, iskolazöldség- és iskolatejprogramja számára. Az intézkedés arra irányul, hogy a felsorolt ágazatokban korlátozza a rendelkezésre álló kínálatot, és ezáltal helyreállítsa a piaci egyensúlyt.

Az uniós bizottság kivételes jelleggel bizonyos mértékű eltérést engedélyez az uniós versenyszabályoktól a tej-, a virág- és a burgonyaágazat esetében. Az intézkedés lehetővé teszi a gazdasági szereplők számára, hogy legfeljebb 6 hónapra önszervező piaci intézkedéseket fogadjanak el és léptessenek életbe ágazatuk stabilizálása érdekében. Ennek eredményeként például a tejágazat

szereplői együttesen tervezhetik meg a tejtermelést, a virág- és a burgonyaágazat szereplői pedig kivonhatják termékeiket a piacról – közölték.

Az Európai Bizottság április közepén fogadott el mezőgazdasági termelőket támogató intézkedéseket, amelyek szerint egyebek mellett a gazdálkodók pénzállományának növelése érdekében 50 százalékról 70 százalékra fogják emelni a közvetlen kifizetések, és 75 százalékról 85 százalékra a vidékfejlesztési kifizetések előleget. A tagállamok már a helyszíni ellenőrzések elvégzése előtt kifizethetik ezeket a mezőgazdasági termelőknek. Az intézkedés a személyes jelenlétet igénylő helyszíni ellenőrzéseket is csökkenti a közös agrárpolitika által támogatott beruházások esetében.

A közös agrárpolitika (kap) szabályok fokozott rugalmasságának célja a gazdálkodók és a nemzeti közigazgatás adminisztratív terheinek enyhítése – hangsúlyozták. (MTI)

Az energiafogyasztás rekordmértékű csökkenését várja az IEA

Rekordnagyságú csökkenés várható az idén a világ energiafogyasztásában és a széndioxid-kibocsátásban a Nemzetközi Energiaügynökség (IEA) csütörtökön publikált jelentése szerint.

A „Global Energy Review 2020” jelentésében az IEA (International Energy Agency) kifejti, hogy a koronavírus-járvány gazdasági következményei a második világháború óta a legnagyobb sokkot mérik a globális energiaellátó rendszerre, a keresletben bekövetkező visszaesés mellett még a 2008-as pénzügyi válság hatása is eltörpül, a globális szén-dioxid-kibocsátás pedig rekordmértékben, 8 százalékkal csökkenhet az előző évihez képest.

Az IEA az energiaipari adatok és az emissziós értékek több mint száz napig tartó folyamatos elemzésére támaszkodva állította össze idejéig a legnagyobb mértékű csökkenést az energiafogyasztás és a szén-dioxid-kibocsátás várható alakulásáról. A prognózis azzal a feltétellel készült, hogy a járvány korlátozására bevezetett intézkedéseket az elkövetkező hónapokban világszerte az érintett országok többségében fokozatosan feloldják.

A világ energiafelhasználása az IEA becslése szerint az idén 6 százalékkal esik vissza a tavalyihoz képest, ami sokszorosa a 2008-as pénzügyi válságot követő csökkenésnek. Abszolút számokban kifejezve a fogyasztás csökkenésének mértéke példa nélkül áll az emberiség történetében: megfelel India, a harmadik legnagyobb energiafogyasztó éves energiafelhasználásának.

A legnagyobb mértékben a fejlett régiók energiafogyasztása csökken: az Egyesült Államoké 9 százalékkal, az Európai Unió felhasználása pedig 11 százalékkal. A csökkenés tényleges mértéke a járvány miatt elrendelt vesztegár-intézkedések

időtartamával szoros korrelációt mutat. Az IEA számításai szerint a korlátozó intézkedések április elejére jellemző mértékével minden egyhavi lezárás 1,5 százalékponttal veti vissza a globális energiafogyasztást.

Az elektromos áram fogyasztása a teljes leállítás idején „vasárnap” szintnek felelt meg az IEA kimutatásai szerint, azaz 20 százalékos is meghaladó mértékben csökkent. Az éves áramfogyasztás 5 százalékkal marad majd el a tavalyitól, a csökkenés mértéke így nagyobb lesz a harmincas évekből nagy gazdasági világválság idején bekövetkezettnél.

Az IEA szerint az idén csak a megújítható forrásokból termelt energia mennyisége és részaránya fog növekedni, minden más forrás csökken. A megújítható forrásból termelt elektromos energia mennyisége 5 százalékkal emelkedik az idén, a korábbi évektől kissé elmaradó mértékben. Az elektromos áram termelésén kívül a megújítható energiaforrások felhasználása is csökken, például a bioüzemanyagoké.

A globális szén-dioxid-kibocsátás az alacsonyabb energiafelhasználással párhuzamosan a 2010-es szintre csökken, közel 8 százalékkal marad majd el az idén a tavalyitól, ami a valaha regisztrált legnagyobb mértékű visszaesés. A nemzetközi pénzügyi és gazdasági válságot követően 2009-ben 400 millió tonnával csökkent a globális szén-dioxid-kibocsátás. Az idei csökkenés ennek közel hatszorosa lesz.

Fatih Birol, az IEA ügyvezető igazgatója szerint „korai lenne megbecsülni a hosszú távú következményeket, de az energiaipar a korábbitól gyökeresen eltérő formában fog kikerülni a mostani válságból”. (MTI)

Mintegy száz projekt folyik világszerte a Covid-19 elleni védőoltás kidolgozása keretében

Mintegy száz terv van folyamatban az új koronavírus elleni védőoltás kidolgozására, közülük mintegy tíznek már a klinikai tesztelése is folyik – derült ki a The London School of Hygiene and Tropical Medicine (LSHTM) adataiból, amelyeket az AFP francia hírügynökség ismertetett kedden.

A neves brit orvostudományi iskola közel 120 különböző oltóanyagprojektet sorol fel a SARS-CoV-2 nevű vírus okozta betegség ellen, közülük 110 preklinikai (tervezési) szakaszban van.

Nyolc program jutott el az emberekre végzett klinikai kísérletek első stádiumába. Ezek között egy kínai, amelyet a Hongkongban bejegyzett CanSino nevű cég jegyez, még előbbre tart, I. és II. szakaszú klinikai kísérletet is végeznek vele.

Az I. stádiumú kísérletek fő célja a biztonság tesztelése, és csak kisebb mértékben a gyógyászati termék hatékonysága. A nagyobb körben elvégzett II. és III. szakasz fő célja már a hatékonyság felmérése, a forgalomba bocsátásnak az egészségügyi hatóságok általi esetleges engedélyezése előtt.

Három másik kínai kísérlet az I. stádiumban tart: az egyik a technológiai részvények Nasdaq tőzsdéjén jegyzett Sinovac, két másikat pedig a Senceni Orvosi Intézetben végeznek az LSHTM szerint.

Egy brit – az Oxfordi Egyetem által végzett –, illetve a BioNtech német gyógyszeripar által folytatott kísérlet most lépett a klinikai kísérletek I. stádiumába.

Az Egyesült Államokban két projekt van I. szakaszban: az egyiket a Moderna biotechnológiai vállalat végzi, együttműködve az

Amerikai Nemzeti Egészségügyi Intézetekkel (NIH), a másikat pedig az Inovio Pharmaceuticals biotechnológiai gyógyszerfejlesztő cég. A hatékony és biztonságos védőoltások kifejlesztése az eddig világszerte több mint 200 ezer emberéletet követelő Covid-19-világválság elleni harc kulcsfontos pontja.

A betegség súlyos formái elleni gyógyszerek híján csak a széles körben beadott védőoltások tehetik lehetővé a betegség elleni védekezést és állíthatják meg a vírus terjedését. Az egyik jelentős probléma a vakcinák kifejlesztésének, nagy adagokban való előállításának és a tömeges oltásoknak a viszonylagos lassúsága. A határidő legkevesebb egy-másfél év – hangoztatták gyakran az egészségügyi szervezetek, köztük az Egészségügyi Világszervezet (WHO) és a nagy gyógyszeriparak. (MTI)

Covid-19

EP: A tagállamok tájékoztassák a helyi közvéleményt a járvánnyal kapcsolatos uniós fellépésről

Mózes Edith

„A tájékoztatás és a kommunikáció kulcsszerepet játszik a koronavírus-járvány kiváltotta közegészségügyi és gazdasági válság kezelésében” – jelentette ki a múlt csütörtökön Othmar Karas, a Parlament osztrák néppárti és Katarina Barley, német szociáldemokrata alelnöke abból az alkalomból, hogy az uniós tagállamok a Covid-19-járvány megfékezésével.

„Elsősorban a létfontosságú, hogy a helyi hatóságok továbbra is világosan és egyértelmű módon tájékoztassák a nyilvánosságot a vírus terjedésének megállításához szükséges lépésekről, különösen most, amikor már a korlátozó intézkedések megszüntetéséről van szó. Ugyanígy arról is közérthetően tájékoztatni kell a közvéleményt, hogy az uniós tagállamok a korlátozásokat egymással összhangban szüntetik meg” – jelentette ki Karas alelnök.

„Az uniós egysége és az egymással vállalt szolidaritás fenntartása érdekében, a valótlan hírek megcáfolása céljából elengedhetetlen, hogy a nemzeti hatóságok beszámoljanak a tagállamokat segítő közös, európai intézkedésekről. Az

Othmar Karas

Európai Bizottság elnöke, Ursula von der Leyen tájékoztatóit – köztük a parlamenti felszólalásait is – ezért széles körben sugározni kellene” – vélte Karas.

Barley alelnök hangsúlyozta: „A brüsszeli döntéseket nem csak az Európai Unió összes tagállamának parlamenti képviselői, hanem az egyes nemzeti kormányok miniszterei is jóváhagyják. Mindnyájan részt veszünk a döntéshozatali folyamatban, és a végkifejletet illetően mindnyájunknak sok forog kockán”.

„Elsősorban az elszámoltathatóság, az átláthatóság, a demokrácia és a demokratikus berendezkedésünkbe vetett bizalom szempontjából fontos, hogy a közvélemény értesüljön az uniós szerepéről a válság enyhítésében. A válság számos vetületét csak közösen, közös források igénybevételével érdemes kezelni, legyen szó a határok nyitva tartásáról és így a létfontosságú orvosi és élelmiszer-szállítványok célba juttatásáról, a vállalkozásoknak és a fogyasztóknak szánt támo-

Katarina Barley

gatókról, a munkahelyek fenntartásáról, a védőoltást fejlesztő kutatók finanszírozásáról, a légi közlekedési cégekre vonatkozó közös új szabályzatról, a mezőgazdaságot és a turizmust segítő új szabályokról vagy a közvetlen

szomszédainknak és más partnereinknek adott támogatásról” – fogalmazott Barley.

„Az Unió és az Európai Központi Bank együtt már több milliárd eurót mozgósított az állami költségvetések és a gazdaság megerősítésére. Ez kizárólag a közös fellépésen alapuló uniós hitelképességének, a közösség befektetési vonzerejének köszönhetően történhetett meg” – magyarázta Karas.

Barley alelnök záróképpen megjegyezte: „Az uniós erőfeszítések túlnyomó része alig jelenik meg a hírekben. Rosszabb esetben az uniós fellépésről szóló tájékoztatás helyett álhírkampányok lendülnek mozgásba, és tálnak fel egy sor félrevezető információt, amelyek elvonják a figyelmet a közös, egymás támogatásán alapuló munkáról ebben a nehéz és bizonytalan helyzetben”.

(Forrás: az Európai Parlament Magyarországi Kapcsolattartó Irodája)

Kerttörténet, a kertek szerepe és kerttervezés

„A kert az emberiség egyik legjobb találmánya és eszköze arra, hogy önmagát otthon érezhesse ebben a világban. Ha az én házam az én váram, akkor az én kertem az én szentélyem vagy menedékem” (Hankiss Elemér: Az emberi kaland. Helikon, Budapest, 1997).

Jáni Rozália kertészmérnök-kerttervező

A kert az ember művészi készségének, ősi téralakító igényének és a természet szépségeinek a találkozása. Ellentétben a lakóházzal, állandó változásokon megy keresztül, mozgásban van, él. Kapcsolat a természettel, ahol az ember megtapasztalhatja a természet állandó körforgását az évszakok váltakozásával, az élővilág sokszínűségével.

A bibliából értesülünk az első kertről: „Ültetett az Úristen egy kertet Édenben, keleten, és ott helyezte el az embert, akit formált. Sarjastott az Úristen a termőföldből mindenféle fajt, szemre kívánatosat és eledelre jót: az élet fáját is a kert közepén, meg a jó és rossz tudásának fáját” (Mózes első könyve, 2. fejelet, 8-9.).

Az ember már az ősidőkben haszonkertet hozott létre táplálék-kiegészítés végett, és ezért a vadonból szelektált növényeket háziasította.

A barokk kor kertjei, melyek Itáliában alakultak ki először, a XVII–XVIII sz. közepéig a hatalmat, gazdagságot, pompát érzékeltették, nagy területeket vettek igénybe. A reneszánszsal ellentétben az épület és kert mellérendelt kapcsolatban áll, nem sík elrendezésű, a felszín dinamikus, teraszok sorozata alkotja. Íves vonalak, térbeli görbék formálják a teret. Magas, nyírott növényfalak alkalmazása figyelhető meg, és érdekessége, hogy a táj távoli elemeit is bevonja a kert képebe.

A XVII. század végén Európa-szerte egy új stílus alakul ki, a tájképi kert, mely a szabad természetet mintázza. Az alaprajz szabad formálását, nagy gyepfelületekkel olvad egybe. A nyírott sövények helyett szabadon vagy csoportokban természetes formájukban jelennek meg a fák, növények. Semmilyen szabályosság nem korlátozza, a kert és a természet választóvonal nélkül egybeolvad. Három stíluskorszaka a XVIII. század folyamán: a klasszicista, a szentimentális és a romantikus kert. A XXI–XX. század fordulóján a szecesszió a régi stílusok utánzása ellen lép fel. Az épületeken növényi elemek díszítése jellemző, a kertekben is növénymintájú virágágyások jelennek meg. Érdekessége a növénygyűjtés, érdekes, új növények alkalmazása, dendrológiai ritkaságok, különlegesen dekoratív fák és cserjék ültetése.

három elkülöníthető csoportot képviselnek: a geometrikus (ezen belül minimalista, kaotikus és nosztalgikus geometriájú kertek), a szabad formálású, valamint az attraktív, látványkertek. A növényalkalmazás nagyon változatos.

Szükséges volt röviden áttekinteni a kertek eredetét, korszakait. Láthatjuk, hogy milyen nagy múltja van, milyen változásokon ment keresztül az idők folyamán, és hogy a régmúlt emberei igényt tartottak az őket körülvevő környezet szépítésére, életterük hangulatosabbá tételére.

„A mindenható Isten elsőként egy kertet teremtett. És valóban a kert a legtisztább öröm az ember számára. A legnagyobb felgyűlést nyújtja az emberi léleknek, nélküle a házak és paloták csupán otromba kézműves munkák.”

A kerttervezés tehát nagy múlttal rendelkezik. Régen papírra, közismert rajzolás eszközökkel (egyenes és derékszögű vonalzó, körző, szögmérő) szerkesztették meg a rajzokat. A milliméterpapír megjelenése sokat segített az arányos, lépték helyes megjelenítésben.

Manapság számítógép használata könnyíti meg a pontos tervrajzok készítését. A kertekről készült alaprajz síkábrázolásban történik, kiegészítve látványtervekkel, melyek az elképzelt külalakot térben (három dimenzióban) mutatják meg, ami egy kicsit költségesebbé teszi a kerttervet.

Miért szükséges a kertterv?

Az emberek az otthonuk megépítése előtt elképzeléseiket egy tervben foglalják össze, amelyben igényük szerint látják a funkciókat, az építmény műszaki tartalmát, a várható költséget. Így van ez a kerttervvel is. Hogyha nincs egy elsődleges elgondolás, kérdéses, hogy hova építsünk járdát, milyen méretre és milyen burkolat felelne meg, mekkora és hol legyen a gyepfelület, hogyan oldódik meg az öntözés, milyen növények felelnének meg a kert adottságaihoz, melyek mutatnának jól, mi lesz belőlük 3-4, a fák esetében 10-20 év múlva, lesz-e benne árnyékos rész külön elhatárolt pihenőhellyel, lesz-e megvilágítás, és ha igen, hogyan?

Érdekes kertet tervezetni minden kertépítés előtt, főleg hogyha a megszületett, hagyományostól eltérő szeretne valaki. Kiemelt fontosságú az esztétikum és fenntarthatóság egyeztetése. A tervezés folyamán be-

folyásolható a kivitelezés költsége, esetenként a szakaszos megvalósítás. Gondos tervezéssel, az adottságokhoz igazodva, a megfelelő növények kiválasztásával a tulajdonos olyan kertet kap, amilyenre vágyik.

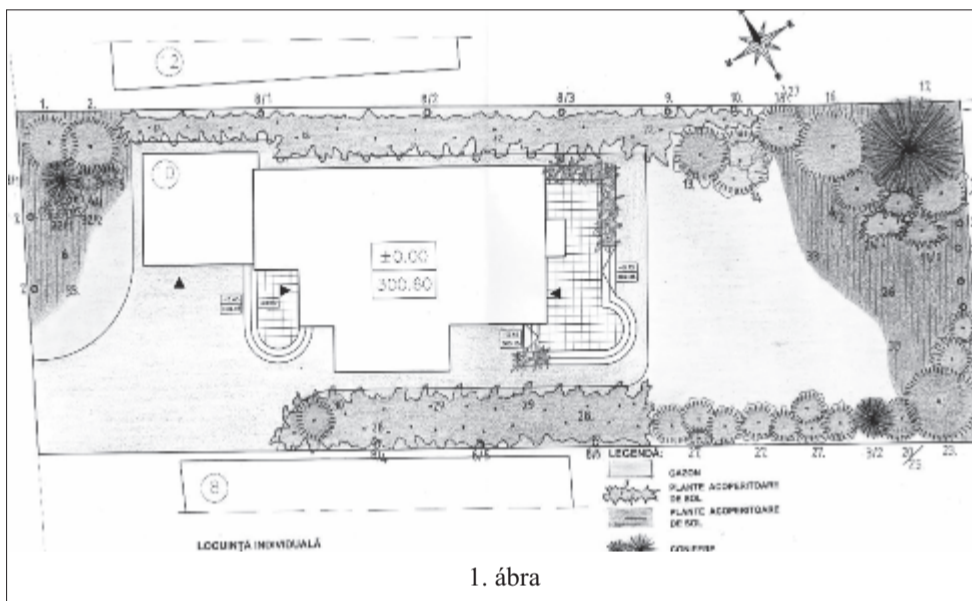
A kertterv alapja a helyszíni terepszemle, az igények tisztázása, megbeszélése. Következik a telek felmérése, adottságainak vizsgálata. A pillanatnyi helyzet, a talaj tulajdonságának tisztázása, a domborzat, a meglévő növények, a telek fekvése, égtáji helyzete, a házhoz való viszonya, a létező vezetékek, a vízellátási lehetőség, a talajvíz szintje, a szomszéd telek növényzete mind elsődleges lépések. A helyszínen képek készülnek. Abban az esetben, hogyha a terep lejtős, a felméréndő terület alakja amorf, illetve sok növény található rajta, részletes geodéziai (topográfiai) felmérés szükséges. Kiinduláskor nagy segítség lehet új házak esetén az építkezéshez nélkülözhetetlen helyszínrajz, amely meghatározott léptékben készül. Kezdetben tisztázni kell a tulajdonossal, hogy mire szeretné használni, milyen funkciókat képzel el, legyen pihenőhely, játszókert, haszonkert, gyümölcsös, sportolásra alkalmas rész, virágos díszkert? Meg kell határozni a kert stílusát, melyet nagymértékben a lakóház tulajdonsága befolyásol. A kert stílusa lehet klasszikus, geometrikus, tájképi, mediterrán, rusztikus, egyben hagyományos vagy modern. A kert funkciója és stílusa meghatározza a kert hangulatát.

Megszületik az ötlet, az inspirációs anyag emlék, érzés, érzék útján, közreműködik a művészet, irodalom, fotó. Az ötlet papírra vetése kézzel történik, 5-10-15 próbálkozás után az igazi (1. ábra).

Azután következik a léptékben történő megrajzolás, amely átalakíthatja a kézzel készült vázlatot. Megszületnek a formák, körülbelül a növények helye, a kiválasztott növényfajtaival, egyezményes és saját jelek használatával. Ez a vázlat, amely bemutatásra kerül, melynek alapján a megbeszélés után véglegesítődnek a formák, funkciók, a kiválasztott növények, és elkészül a végleges terv (2. ábra). Nagyon fontos a növények kiválasztásánál habitusuk, természetes igényeik figyelembevétele. Elsődleges fontosságú a talaj szerkezetének és kémhatásának vizsgálata, mert a növények igényeinek megfelelővé kell tenni, másképp nem várható, hogy szépek, egészségesek legyenek. Árnyékos helyre árnyékedvelő, napos, fényben gazdag kertészbe napfénykedvelő növények kell kerüljenek. Fontos ugyanolyan kémhatású talajt igénylő, ugyanolyan vízigényű növények társítása. Kiemelt fontosságú helyre különleges díszítőértékű növény kerül szoliterként. Vannak szabályok, melyeket be kell tartani. Például a kert nyugati és keleti oldalára nem szabad magas fát ültetni, mert az udvarra nagy árnyékot vet. A 287/2019-es törvény 613. fejezete, melyet 2019-ben megerősítettek, kimondja, hogy ha az illető település urbanisztikai szabálya nem rendelkezik másképp, akkor a telekhatártól legalább 2 méter szabad csak 2 méternél magasabb fát ültetni. Ha ez mégis megtörténik, a szomszédnak joga van hivatalosan kérni a fa eltávolítását.

Készül egy általános rajz az egész kert bemutatásával, majd részletrajzok nagyobb léptékben, egy-egy kertrész kiemelésével, melyen megmutatják a növények pontos helyét, beméretezve azokat (3. ábra).

(Folytatás a 11. oldalon)

1. ábra

Az ókori egyiptomi birodalom idejéből, melynek létrejötté az i.e. 3300-as évekre tehető, maradtak fenn kertészeti munkákat ábrázoló sírfeliratok, míg a középbiradalomból egész kertábrázolások.

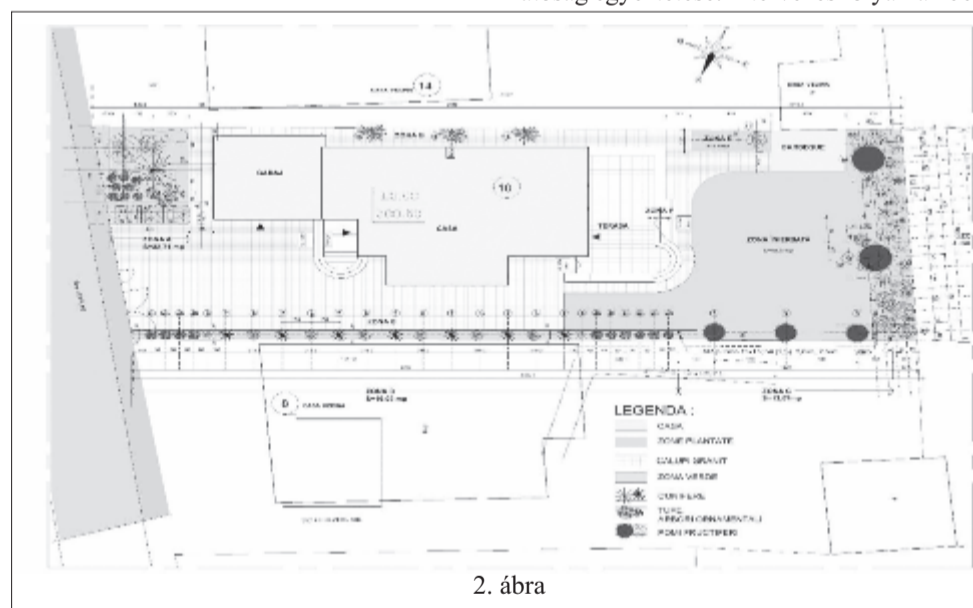
Időszámításunk előtti 1. századi leírásból tudunk Babilonban Szemiramisz függőkertjéről, mely a világ egyik legrégebbi építészeti csodája. Továbbá olvashatunk arról, hogy híres uralkodók palotáját díszkertek vették körül. Az ókori civilizációk, birodalmak – Egyiptom, Mezopotámia, Hellász és Róma – területén a haszonkertek mellett voltak pihenést, ünneplést szolgáló, szakrális célt szolgáló kertek, melyekben nemesített növények kerültek kertművészeti felhasználásra.

Jellegzetesek voltak az arab (iszlám) kertek, melyeknek eredete a perzsa birodalomig nyúlik vissza, melyben feltehetően mintegy 4000 évvel ezelőtt már létesítettek kertet. Mivel a térség klímája száraz volt, magas fokra fejlesztették az öntözés technológiáját, felszín alatti öntözővezetékét létesítettek. Kertjeik kedveltjei elsősorban virágos és illatos növények voltak.

A távol-keleti – Kína, Japán – kertekben a táj, természet és építészet harmóniájára törekedtek, a tervezési nézetek, technikák hagyományai a XI. századig nyúlik vissza.

A középkor Európájában az ókeresztény templomok fallal kerített területén a gyümölcsfák és a néhány cserjével kialakított díszkert jelképesen a bibliai Édenre utalt. Továbbá a kolostorok belső udvarában kezdetben gyümölcsöt, hasznónövényeket, valamint gyógynövényeket termesztettek, majd megjelentek a virágoskertek.

A kertművészet kiemelkedő szakasza a reneszánsz kor a XV–XVI. században, amikor az épületek előtt elhelyezkedő sík felületet matematikai pontossággal merőlegesen keresztező tengelyekkel, sétautakkal osztották fel. Az épület és kert szoros összefüggésben áll, egy közös tengellyel. A szabályos mértani formákra osztott virágtáblát jól nyírható, formálható növényekkel ültették körül.

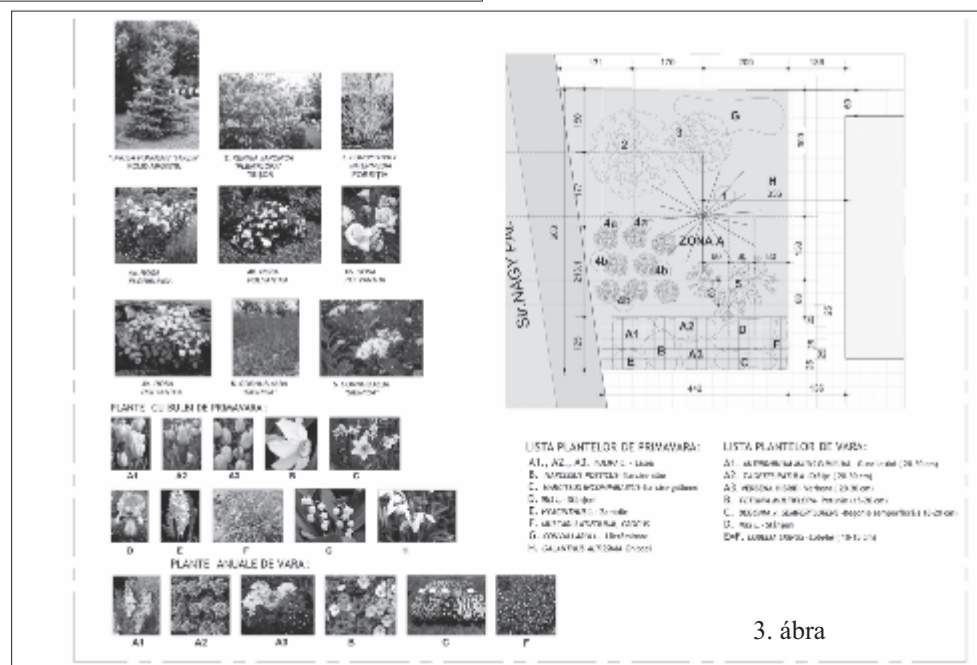

2. ábra

A XX. század első évtizedeiben a villakeretek és családi házak kertjeinél érvényesül a mértani kert, melyet geometrikus rend ural, az alaprajzi formák ismétlődésével. A II. világháború után, a mértani kert hagyományait folytatva, egy új kertformálási mód, a funkcionális jelenik meg, mely szerint a kert önálló funkcióval rendelkezik, noha az épülethez tartozik. A növényzet alkalmazása mellett fontos szerepet kapnak az építési elemek. Különböző térrészek, változatos anyaghasználat jellemzi. Noha több térrészre tagolt a kert, köztük mégis kapcsolat van, változatos növényhasználat. A növényeknek az a szerepük, hogy az egyes funkciókat megerősítik, szétválasszák.

Az 1970-es évektől a 90-es évekig a modern utáni posztmodern irányzat jelenik meg a kertkultúrában, mely szerint megszűnik az összefüggő rendszer, és helyette ötletszerűen színes, változatos, hol az egyik, hol a másik stílusjegye érvényesül.

Végül a mai kor, a jelen kertjeiben számos irányzat, törekvés kerül kifejezésre. Ezek

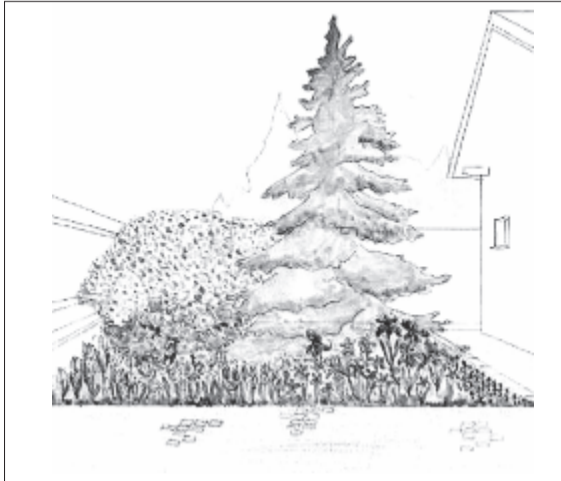

3. ábra

Kerttörténet, a kertek szerepe és kerttervezés

(Folytatás a 10. oldalról)

A kertterv előnyére válik, ha látványterv is készül. A 3. ábrának megfelelő képi megjelenítés a 4. ábrán látható. A tulajdonosok segítségét szolgálja annak megértésében, hogy milyen is lesz, hogyan fog kinézni a megvalósult javaslat. Ez készülhet kézzel vagy elektronikusan (4-5. ábra).

szórófejes öntözés során a víz a levelekre kerül, és így mikroorganizmusok, gombák betegíthetik meg a növényt, míg a szirmokra hulló víz megbarnítja a virágokat. Az öntözést időzíteni kell, ideális a kora reggeli vagy naplemente utáni öntözés. Ahhoz, hogy szépek, egészségesek legyenek, növényeinknek tápanyag-utánpótlást kell biztosítani. A fűnek, fenyőféléknek, lombbal vagy virággal díszítőknek

4-5. ábra

A kerttervhez tartozik egy rövid leírás, a javaslat megindokolása, egy növénylista, amely a beszerzést szolgálja, a pontos darabszámok feltüntetésével, és a várható költségek bemutatása.

Következik a kivitelezés, a megvalósítás, melyet az előbbiekben bemutatott kertterv esetében a két alsó kép mutat meg.

A kivitelezésnél nagyon fontos a növények ültetésekor azok igényeinek megfelelő szerkezetű, kémhatású táptalaj elhelyezése az ültetőgödörbe. Például rózsák esetében laza szerkezetű, humuszban gazdag, ha lehet, istállótrágyával kevert földet, míg a fenyőfélék, hortenziák, havasszépe, japán juhar esetében tőzeggel megvegyített, savanyú kémhatást elérő földet kell tenni, a levendula és más mediterrán származású, pozsogás növények a homokkal megvegyített, jó vízáteresztő talajt kedvelik. Fontos az ültetési távolság betartása, az öntözőrendszer-szórófej és a növények távolsága. A rózsák és más virágos növények öntözésére a legmegfelelőbb a csepegtető öntözési mód, vagyis hogy a gyökérzónába kerüljön a víz. A

külön-külön más tápanyag felel meg, melyek szaküzletekben beszerezhetők. A kert folyamatos fenntartása (öntözés, talajlazítás, tápanyag-utánpótlás, betegségek megelőzése és az esetleges betegségek kezelése, metszés, a munkálatok időben történő elvégzése, időzítés) nélkül nem várható, hogy a kert díszítő növények életképesek, elképzelés szerint szépek, díszítők legyenek.

Van olyan ország, ahol a háztervekhez hasonlóan a kerttervre is engedélyt kell váltani a kertterv bemutatása által. Nálunk csak a tulajdonos és a kivitelező számára készül a terv. A közelmúltban kevesen tudtak a kerttervezésről és annak előnyeiről. Szakember is kevés volt ezen a területen. Most komoly szakképzés folyik Marosvásárhelyen a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemen. A hallgatók komoly szakképzésben részesülnek a kerttervezés és dísznövényismeret terén, így van, lesz szakember, akire számítani lehet ezen a szakterületen.

Szép és hangulatos kertre, úgy, ahogy a múltban, a jelen és jövő emberének is szüksége lesz!

Házkutatás orvvadászat gyanúja miatt

Egy Maros megyei 42 éves férfit 24 órára előzetes letartóztatásba helyeztek engedély nélküli fegyvertartás, fegyverhasználat, csempészet és orvvadászat gyanúja okán. Egy halált okozó fegyvert, az ehhez tartozó löszert és egy autót is lefoglaltak két házkutatás során. A rendőrség munkatársai május 3-án egy vadászterületen bukkantak rá a 42 éves ákosfalvi férfi terepjárójára, amelynek tulajdonosa egy hosszú csövű, halált okozó lövedéket használó, félautomata fegyverrel rendelkezett. A fegyver mellett kétdoboznyi 22-es kaliberű L.R. töltényt is találtak. A nyomozás során május 4-én két házkutatást

tartottak Ákosfalva területén, a gyanúsított otthonában és menedékházában. Ezek során nyolcdoboznyi 5,6x16 mm-es kaliberű, az említett fegyverhez járó löszert és egy öztörőfeát találtak, amelyeket elkoboztak. Mint kiderült, a fegyvert 2019 őszén Magyarországon vásárolták orvvadászat céljából. A gyanúsítottat előzetes letartóztatásba helyezték – engedély nélküli fegyverhasználat, orvvadászat, minősített csempészet és engedély nélküli fegyverhasználat miatt folyik ellene a nyomozás, amelyben eddig a Maros megyei rendőrség számos részlegének munkatársa vett részt.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK tetőfedést, cserépforgatást, bármilyen kisebb javítást, festést, vakolást, szigetelést, ács munkát. Saját anyagunkkal dolgozunk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0756-485-242, 0790-360-626. (7312)

FÉMSZERKEZETI MUNKÁT vállalkozók: kapu, garázsajtó, ablakrács stb. Tel. 0744-966-747. (21894-I)

ELHALÁLOZÁS

„Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten.”
Végső búcsút veszünk a 87 éves
özv. SÁNTA MATILDÓL
szül. Főcze.
Szerettei. (7413-I)

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek!

Az MCA Health Care orvosi laboratórium folyamatosan a betegek rendelkezésére áll, és a fokozott biztonsági előírásokat betartva, a COVID-19-járvány idején is elvégzi az egészségügyi biztosítópénztár által megtérített laboratóriumi vizsgálatokat.

Laboratóriumi mintavételre hétfőtől péntekig 7-11 óra között várjuk önöket.

KLARA gyógyító és javasasszony a legerősebb szerekkel, a legnagyobb gyógyító erővel, a leghatásosabb gyógyszerekkel segít Önnek. Feloldja a kötéseket és az átkot, segít impotencia, alkoholizmus, epilepszia, psoriasis, depresszió esetén, kibékíti a szétvált családokat, cégeket ment meg a csődtől, sikert visz a házhoz és nyereségessé teszi a vállalkozást. 100%-osan garantálja, hogy megoldja a hozzá fordulóknak problémáját.

Köszönetnyilvánítások: Corina Ákosfalváról köszöni Klara asszonynak, hogy ismét együtt lehet férjével 3 évnyi távollét után; András Marosvásárhelyről hálás, mert ismét sikeres a magánélete és vállalkozása; Erika Régenből köszöni, hogy Klara asszony segítségével megszabadult a kötéstől, az átktól és sikeresen férjhez ment; Gyöngyi Marosvásárhelyről hálás, mert megszabadult a depressziótól, élete rendbe jött; János Dicsőből köszöni, hogy kigyógyult az alkoholizmusból; Margitnak Gyergyóban sikeres lett a vállalkozása; Mariana és András hálásak, mert gyermekük született; Márton Ákosfalváról az alkoholizmusból és az impotenciából gyógyult ki a segítségével; Erzsébet hálás, mert újra együtt van kedvesével; Mihály Koronkában kigyógyult az epilepsziából és az étvágytalanságból.

Akinek problémája van, hívja bizalommal Klara javasasszonyt. Tel. 0755-270-381. (Fizetett hirdetés: mp.)

Válságos időkben is hűséges társ

Hiteles tájékoztatás,
közösségformáló vélemények.
Fizessen elő **online**
(a nepujasag.ro honlapon),
a lapkihordóknál
vagy a postahivatalokban!

Egyenesen a nappalidba.

Rendeld házhoz a legjobb könyveket!

Házhoz röpitjük a legjobb könyveket. A Kobak könyvesbolt házhoz szállítja azokat a könyveket, melyeket a szobafogság előtt nem sikerült beszerezned.

therezia[®]

therezia smântână fermentată tețfăl

FILTER

PÉNTEK 20⁰⁰
MAGYARI IZABELLÁVAL

ETV ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ

RexoGold

a te zálogházad

NON STOP állunk rendelkezésedre!

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

atlasfm all hits radio

TG. MUREȘ • MAROSVÁSÁRHELY

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

106.4 FM

@AtlasFmMures